

ЦЕНТАР ЗА СОЦИЈАЛНИ РАД ГРАДА НОВОГ САДА

ИЗВЕШТАЈ

О РАДУ ЦЕНТРА ЗА СОЦИЈАЛНИ РАД ГРАДА НОВОГ САДА

ЗА 2022. ГОДИНУ

Нови Сад, март 2023. година

С А Д Р Ж А Ј

I СТАНОВНИШТВО ГРАДА

II ДЕЛАТНОСТ ЦЕНТРА ЗА СОЦИЈАЛНИ РАД

III ОРГАНИЗАЦИЈА ЦЕНТРА И ЗАПОСЛЕНИ

IV УСЛОВИ РАДА

V РЕАЛИЗАЦИЈА СОЦИЈАЛНЕ И ПОРОДИЧНО-ПРАВНЕ ЗАШТИТЕ

5.1 СЛУЖБА ЗА ПРИЈЕМ И УПРАВНО-ПРАВНЕ ПОСЛОВЕ

5.2. СЛУЖБА ЗА ЗАШТИТУ ДЕЦЕ И МЛАДИХ

5.3.СЛУЖБА ЗА ЗАШТИТУ ОДРАСЛИХ И СТАРИХ

5.4. ДНЕВНИ БОРАВАК ЗА ДЕЦУ И МЛАДЕ ИЗ ПОРОДИЦА У РИЗИКУ

5.5 САВЕТОВАЛИШТЕ ЗА БРАК И ПОРОДИЦУ

5.6. СЛУЖБА ЗА ФИНАНСИЈСКО-РАЧУНОВОДСТВЕНЕ И АНАЛИТИЧКО-ПЛАНСКЕ ПОСЛОВЕ

5.7. ПРИХВАТИЛИШТЕ ЗА ДЕЦУ „СИГУРНА ДЕЧИЈА КУЋА“

5.8. ПРИХВАТИЛИШТЕ ЗА ЖЕНЕ И ДЕЦУ УГРОЖЕНЕ ПОРОДИЧНИМ НАСИЉЕМ „СИГУРНА ЖЕНСКА КУЋА“

5.9. СЛУЖБА ЗА ЕКОНОМСКО-ТЕХНИЧКЕ ПОСЛОВЕ

5.10. ИЗВЕШТАЈ ДИРЕКТОРА

I СТАНОВНИШТВО ГРАДА

Демографски подаци о становништву Града Новог Сада

Подаци о броју становника Града Новог Сада

Град Нови Сад се простире на површини од 702,7 km². Територију Града чине насељена места: Нови Сад, Бегеч, Будисава, Ветерник, Каћ, Кисач, Ковиљ, Руменка, Степановићево, Футог, Ченеј, Петроварадин, Буковац, Лединци, Стари Лединци и Сремска Каменица.

Број становника Града Новог Сада се константно увећава од пописа до пописа по мањим или већим стопама раста.

На основу првих резултата Пописа становништва, домаћинства и станова из 2022. године, Град Нови Сад броји 367.121 становника, што је повећање за, 25.496 лица (7,5%) у односу на претходни пописни период.

Просечно годишње број становника од 1953. до 2022. године се увећавао за 3.678 становника. Град Нови Сад је имао највећи пораст броја становника у периоду од 1961. до 1971. године.

Подаци о карактеристикама становништва Града Новог Сада

Полна структура

На основу резултата Пописа становништва из 2011. године, евидентирано је 179.924 (52,7%) лица женског пола и 161.701 (47,3%) лица мушког пола у укупном становништву Града Новог Сада.

Старосна структура становништва

Просечна старост становника у Новом Саду, у 2021. години, је 41 година, очекивано трајање живота мушкарца је 72,8 година, а жене 78,6. За исту годину индекс старења, у Граду Новом Саду, износи 110 (Републички завод за статистику - Витални догађаји, 2021.- СН40 и Процене становништва, 2021.-СН 70).

У односу на резултате Пописа становништва из 2002. године, у 2011. години је значајно порастао број остарелих лица (за 22%). Висок проценат старих је једно од битних демографских обележја становништва на овом подручју већ више деценија са тенденцијом даљег раста.

Образовна структура

На основу резултата пописа из 2011. године, у Граду Новом Саду, је највише становника - 154.227 (53,14%) са средњом стручном спремом. Међутим, висок је проценат становника са вишом и високом стручном спремом - 58.508 (27%), што је далеко изнад просека у Републици Србији. Може се уочити да је 20% становника Града Новог Сада у категоријама – без школске спреме, с непотпуном основном школом и са завршеном основном школом.

Витална статистика

У току 2021. године, у Граду Новом Саду, било је 4.187 живорођених (од чега је 3.239 брачне деце и 948 ванбрачне), а 5.203 умрлих. У 2021. години, у Граду Новом Саду, је забележен негативан природни прираштај (разлика између броја живорођених и броја умрлих), односно број умрлих је за 1.016 већи од броја живорођених. (Републички завод за статистику – Витални догађаји, 2021. СН40)

Закључени и разведени бракови

Број закључених бракова у 2021. години, у Граду Новом Саду, износи 2.108 и, у односу на 2020. годину, је већи за 42%. Тај број је дужи низ година на стабилном нивоу изнад 2.000 годишње. Евидентиран број развода, у 2021. години, је 692 и он је за 39% већи у односу на претходну годину. Број развода показује веће флукуације и једне године је у порасту док је друге године у опадању.

У 2021. години на 1.000 становника било је 5,8 закључених и 1,9 разведених бракова. За исту годину, на 1.000 закључених бракова, долази 328,3 разведених. Просечно трајање разведеног брака, у 2021. години, у Граду Новом Саду је 13,1 година. (Републички завод за статистику- Закључени и разведени бракови, 2021. СН50)

Подаци о домаћинствима и породицама

Према резултатима Пописа из 2011. године, на територији Града Новог Сада, живи 128.876 домаћинстава. Број домаћинстава се повећао за 22% (односно 22.564) домаћинства у односу на 2002. годину.

Према прелиминарним резултатима Пописа становништва, домаћинстава и станова 2022. године, у Граду Новом Саду је евидентирано 147.588 домаћинстава, што говори да се њихов број у односу на претхони пописни период увећао за 18.712 (14%).

Структура домаћинстава према броју чланова, према Попису из 2011. године, је следећа: домаћинства са једним чланом чине 25,97%, двочла домаћинства 26,54%, домаћинства са три члана чине 20,04%, са четири члана 18,3%, са пет чланова 5,8% и са шест и више чланова 3.34%. Посматрајући процентуалну заступљеност домаћинстава према броју чланова, може се уочити да, у Граду Новом Саду, више од половине (52,5%) домаћинстава чине она са једним или два члана.

На основу резултата Пописа становништва 2011. године може се видети да, у Граду Новом Саду, 84,6% од укупног броја домаћинстава чине градска домаћинства а 15,4% сеоска. У односу на претходни пописни период значајније је порастао број домаћинстава у Граду у односу на број сеоских домаћинстава.

Резултати Пописа становништва из 2011. године доносе и податке о структури породица с обзиром на брачни статус и децу. Половину од укупног броја породица чине брачни парови са децом (50,53%), затим, по бројности, долазе брачни парови без деце (23,58%) и мајке са децом (16%).

Унутрашње миграције становништва

У току 2021. године, на територији Града Новог Сада је било 10.303 досељених и 8.126 одсељених лица. Број становника Града Новог Сада се, у току 2021. године, увећао за 2.087 становника, по основу унутрашњих миграција становништва. (Републички завод за статистику – Унутрашње миграције, 2021.- СН60)

Подаци о одређеним групама становника Града Новог Сада

Подаци о незапосленима

На основу евиденције Националне службе за запошљавање, у децембру 2022. године било је 11.456 незапослених лица у Граду Новом Саду. Тај број је мањи за 1.601 (12%) незапослених у односу на децембар 2021. године. У укупном броју незапослених жене чине 6.888 што је више од половине (60%).

Према стручној спреми, највише незапослених је у категорији лица са I, II и III степеном образовања, и то 34,2%, затим долазе лица са средњом стручном спремом (33,6%). Иза њих су лица са високом стручном спремом који чине 24,3% и вишом стручном спремом 8,9%.

Процентуална структура незапослених жена је нешто другачија. Највећи број незапослених жена се налази у категорији са средњом стручном спремом (IV и V степен) –35%, затим у категорији лица са I, II и III степеном - 28,3% и након тога

долазе лица са високом стручном спремом – 27,5%. Процентуална структура незапослених лица у децембру 2022. године је готово идентична као и у децембру 2021. године.

Подаци о запосленима

Број запослених лица, у 2022. години, у Граду Новом Саду, је износио 168.556 од чега су 141.401 (84%) запослени у правним лицима (привредна друштва, предузећа, задруге, установе и друге организације), а 27.155 (16%) приватни предузетници (лица која самостално обављају делатност запослени код њих и индивидуални пољопривредници).

У односу на 2021. годину укупан број запослених, у 2022. години, се повећао за 3.322 лица (2%). Повећање броја запослених се односи и на запослене у правним лицима (привредна друштва, предузећа, задруге, установе и друге организације) и то за 3.094 лица и на приватне предузетнике (лица која самостално обављају делатност и запослене код њих и индивидуалне пољопривреднике), чији број се повећао за 228.

Просечна нето зарада у новембру 2022. године је износила 94.082 динара, а просечна зарада за једанаест месеци 2022. године је износила 87.645 динара (Републички завод за статистику – Саопштење ЗП14 – Зараде по запосленом у Републици Србији по општинама и градовима, новембар 2022.)

Подаци о пензионерима

Према подацима Покрајинског фонда ПИО, филијала Нови Сад, број пензионера, у Граду Новом Саду, у децембру 2022. године износио је 72.073, тај број је већи за 460 у односу на претходну годину. Посматрано у целини, преко половине (70,2%) су пензионери који остварују старосну пензију, 12,8% су пензионери који остварују инвалидску пензију, а 16,9% су они који остварују породичну пензију.

Нехигијенска насеља

На територији Града Новог Сада постоје два већа локалитета са изразито субстандардним облицима живота:

Велики Рит – насеље настало 1985. године у залеђу бесправно подигнутих стамбених објеката уз пут за Темерин. Ромско становништво је веома брзо почело

насељавати ово ритско земљиште тако да је већ 1991. године, као стално настањених, било око 800 становника. Према подацима пописа становништва (Пројекат „Инфо мрежа - статистичка база података о становништву насеља Велики Рит“), обављеног од 01.12.2009. године до 24.02.2010. године, у насељу Велики Рит живи 2.751 становник. Према извештају социјалних радника који су учествовали у реализацији Пројекта, насеље је грађевински и инфраструктурно неједначено. У појединим деловима насеља се налазе квалитетни објекти од чврстог материјала са одговарајућом инфраструктуром, док су у другим деловима објекти груписани провизорно, направљени од лима, картона и отпадног дрвета, без пратеће инфраструктуре.

Посебан проблем представља што многобројна лица са Косова немају решен статус јер немају лична документа и пријављен боравак што им онемогућава да остваре право на новчану социјалну помоћ и право на здравствену заштиту.

Бангладеш – датира као "насеље" од 1972. године. Настао је интервенцијом Центра за социјални рад. После пожара у једној ромској колонији у Новом Саду око 100 ромских породица је пресељено на Бангладеш. Фарма се налазила усред поља (обрадивог земљишта) између Новог Сада и Руменке. Насељавање је било организовано, фарма је била адаптирана и претворена у простор за становање.

У току 2009. године, Екуменска хуманитарна организација је успела да, уз помоћ становника Бангладеша, изврши реконструкцију 60 стамбених објеката, обезбеди прикључке за воду и створи предуслове за електрификацију реконструисаних објеката. Тако је, 08.10.2009. године, 60 објеката је прикључено на електричну мрежу Војводине. Средства за прикључење је обезбедио Град Нови Сад, а исплата је извршена у виду интервентних једнократних помоћи. Центар је склопио, са свих 60 корисника, уговор о закупу стамбених јединица на пет година који је истекао 2014. године.

Услове живота у нехигијенским насељима карактерише следеће: стамбени објекти су грађени од лако запаљивих материјала, а због лоших инсталација постоји стална опасност од пожара, становништво се бави сакупљањем секундарних сировина од којих формирају мање депоније услед чега су хигијенски услови живота веома лоши и постоји опасност од развоја заразних болести. Становништво се храни тако што одређен број породица користи услуге Народне кухиње Црвеног крста или примају прехранбене ланч пакете које им такође обезбеђује Црвени крст Нови Сад. Деца су уписана у вртић или школу, али најчешће је не похађају, а има деце која никад нису похађала школу.

Деца из оба ова нехигијенска насеља су корисници услуга Свратишта за децу улице (где добијају оброк, одећу, обућу, школски прибор, имају радионице, уче животне вештине).

Остале одлике Града

На територији Града, од установа и служби социјалне заштите, налазе се:

- Центар за социјални рад Града Новог Сада са Прихватилиштем за децу "Сигурна дечија кућа", Дневним боравком за децу и младе из породица у ризику, привременим становањем деце и омладине без родитељског старања у становима којима располаже Град, два објекта за социјално становање у заштићеним условима, Саветовалиштем за брак и породицу и Прихватилиштем за жене и децу угрожене породичним насиљем „Сигурна женска кућа“;
- Геронтолошки центар „Нови Сад“, са три дома (Ново насеље, Лиман и Футог), РЈ „Прихватилиште са свратиштем“, РЈ клубова за стара и одрасла лица (19 клубова), РЈ помоћ у кући и нега и РЈ Дневни боравак за одрасла и старија лица
- Дечје село "Др Милорад Павловић", Сремска Каменица;
- Дом „Ветерник“
- Школа за основно и средње образовање „Милан Петровић“
- Црвени крст Новог Сада – градска организација,

За рад Центра за социјални рад Града Новог Сада, присуство осталих установа и служби социјалне заштите има вишеструки значај. Пре свега, Центар непосредније и лакше организује, прати и реализује низ облика заштите корисника. Друго, установе социјалне заштите су носиоци отворених облика заштите и разних активности које дају посебан квалитет остваривању социјалне заштите на овој територији.

Броју и квалитету услуга социјалне заштите доприносе и друштвено-хуманитарне организације које делују на овој територији. Поред хуманитарних организација и удружења које финансирају Град и Покрајина, Центар долази у контакт и активно сарађује и са другим носиоцима хуманитарних активности као што су невладине организације и удружења, разне домаће и иностране фондације и сл.

Донатори Центра за социјални рад Града Новог Сада, у току 2022. године су били : 1.) Институт РТ-РК, 2.) Delhaize Serbia, Београд; 3.) Continental, 4.) Синдикат просветних радника Војводине, 5.) Алма Монс-Ротари клуб, 6.) Pertiny toys, 7.) Атлетски клуб, 8.) Yason, 9.) Америчка привредна комора у Србији, 10.) UNICEF, 11.) ComData, 12.) Црвени крст Нови Сад, 13.) Мединс доо, 14.) Синдикат Erste banke, 15.) Асоцијација системских терапеута, Београд, 16.) Шли group, 17.) Галеника – фитофармација, 18.) Новосадско позориште, 19.) Хуманитарно друштво „Митрополит Стефан Стратимировић“, 20.) “Јаје продукт“ Ченеј, 21.) „Дарком“ Руменка, 22.) Агенција за инжењеринг и консалтинг „Support“, 23.) Боске колор, 24.) „Syrmia“, 25.) “ Simple task“, 26.) Аптив, 27.) Бајкерски клуб „Апостоли“, 28.) РТВ Војводине, 29.) Адвокатска комора Војводине, секција „Млади адвокати Војводине“, 30.) ПУ „Цврчак“, 31.) Апотека „Сана“, 32.) Медицинска школа

„Хипократ“, Средња школа „Свети Никола“, 33.) Студенти Универзитета у Новом Саду (Фармацевтски, Медицински, Филозофски факултет, Факултет техничких наука), 34.) Апотека „Центар“, 35.) Поликлиника „Вејновић“ 36.) „Orange investment solutions“, 37.) Удружење „Акваристи“ 38.) индивидуални донатори, грађани.

Центар ће наставити да активно сарађује са свим досадашњим или потенцијалним дародавцима и донаторима који су спремни да пруже било какав облик помоћи Центру као установи или корисницима социјалне заштите која се реализује преко Центра.

II ДЕЛАТНОСТ ЦЕНТРА ЗА СОЦИЈАЛНИ РАД

Центар обавља делатност која је у основи одређена Законом о социјалној заштити, Породичним законом, Законом о спречавању насиља у породици, Законом о малолетним учиниоцима кривичних дела и кривичноправној заштити малолетних лица, Одлуком о социјалној заштити Града Новог Сада, Одлуком о социјалној заштити општине Сремски Карловци, Одлуком о социјалној заштити општине Беоцин, Законом о финансијској подршци породици са децом, Законом о општем управном поступку, Кривичним закоником Републике Србије, Конвенцијом о правима детета, другим законима и низом подзаконских аката у виду правилника.

Центар поверене послове, као и послове прописане одлуком оснивача, обавља у складу са Правилником о организацији, нормативима и стандардима рада центара за социјални рад („Сл. гласник РС“, бр. 59/08, 37/10, 39/11- др. правилник и 1/2012 – др. правилник, 51/1, 12/2020 и 83/2022), као и Правилником о организацији и систематизацији послова у Центру за социјални рад Града Новог Сада, на који сагласност, у складу са Законом о социјалној заштити, даје оснивач и Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања.

1.) У вршењу јавних овлашћења Центар, у складу са Законом о социјалној заштити, обавља следећу делатност:

1. процењује потребе и снаге корисника и ризике по њега и планира пружање услуга социјалне заштите;
2. спроводи поступке и одлучује о правима на материјална давања и о коришћењу услуга социјалне заштите;
3. предузима прописане мере, покреће и учествује у судским и другим поступцима;
4. води прописане евиденције и стара се о чувању документације корисника.

Послови који се односе на права, односно услуге социјалне заштите о чијем се обезбеђивању стара Република Србија обављају се као поверени, а послове који се

односе на права, односно услуге социјалне заштите о чијем се обезбеђивању стара Аутономна Покрајина Војводина, односно Град Нови Сад, Општине Беочин и Сремски Карловци, Центар обавља у складу са прописом који доноси надлежни орган Града Новог Сада, Општина Беочин и Сремски Карловци, односно надлежни орган Аутономне Покрајине Војводине.

Поред наведених, Центар је обављао и стручне послове у спровођењу социјалне заштите, социјалног рада, породично-правне заштите и старатељства и то:

- откривао и пратио социјалне потребе грађана и проблеме у области социјалне заштите,
- предлагао и предузимао мере у решавању социјалних потреба грађана и пратио њихово извршење,
- организовао и непосредно пружао услуге социјалне заштите и социјалног рада, као што су дневне услуге у заједници (дневни боравак, помоћ у кући), услуге подршке за самосталан живот (становање уз подршку), саветодавно-терапијске и социјално-едукативне услуге, услуге смештаја у прихватилиште и прихватну станицу и друге услуге социјалне заштите,
- иницирао, развијао и унапређивао превентивне активности, које доприносе спречавању и сузбијању социјалних проблема,
- пружао дијагностичке услуге, спроводио одговарајући третман, саветодавно-терапијске услуге и стручну помоћ корисницима,
- подстицао, организовао и координирао професионални и добровољни хуманитарни рад у области социјалне заштите,
- водио евиденцију и документацију у складу са законом и другим прописима,
- учествовао у пословима планирања и развоја социјалне заштите у јединици локалне самоуправе и
- обављао и друге послове утврђене законом, другим прописима и одлукама Скупштине Града Новог Сада, Скупштине Општине Беочин и Скупштине Општине Сремски Карловци за које Центар обавља послове по уговорима са поменитум општинама.

2.) На основу Одлуке о социјалној заштити Града Новог Сада („Сл. лист Града Новог Сада“ бр. 38/2011, 10/2012, 34/2017, 42/2018, 55/2019, 5/2021, 9/2021 и 56/2021), Центар је обављао послове везане за:

-Услуге социјалне заштите: 1.) *дневне услуге у заједници* (дневни боравак, помоћ у кући) 2.) *услуге подршке за самосталан живот* (додатна социјална подршка детету и ученику, становање уз подршку), 3.) *саветодавно-терапијске и социјално-едукативне услуге;* 4.) *услуге смештаја – смештај у прихватилиште* 5.) *друге услуге које подржавају боравак корисника у породици и непосредном окружењу.*

- Материјалну подршку: 1.) *новчане помоћи* (месечна помоћ, једнократна помоћ, помоћ за опрему корисника за смештај у установу социјалне заштите или другу породицу, интервентна једнократна помоћ) 2.) *накнада трошкова за:*

сахрањивање, услугу личног пратиоца детета и услугу персоналне асистенције и 3.) друге врсте материјалне помоћи.

Обележавање годишњице оснивања Центра за социјални рад Града Новог Сада

У Центру за социјални рад Града Новог Сада 30.09.2022. године обележена је 61. година од како је Центар почео са радом. Догађају су присуствовали Покрајински секретар Предраг Вулетић, заменица градоначелника Љиљана Коковић, потпреседник покрајинског одбора за безбедност Мирослав Шпановић и донатори који подржавају рад ове Установе.

У уводној речи директорица Центра је истакла да су у Центру свакодневно присутне руке које пружају подршку грађанима са разним недаћама и потешкоћама које их сналазе, да је подршка грађанству, породицама и појединцу присутна 24 сата током читаве године. Подршка се обезбеђује у различитим видовима од збрињавања деце без адекватног родитељског старања, збрињавања одраслих и старих лица, подршке породицама које су у разним кризним ситуацијама. Нагласила је да је стручним радницима, као помагачима, веома важна подршка од стране Града и Покрајине који су омогућили да ојачају услуге Центра за социјални рад и да је значајна подршка по питању залагања да се омогуће нова запошљавања стручног кадра и улаже у њихове едукације и усавршавање. Такође је истакла значајну подршку када је у питању одбрана струке и рад на предрасудама које су присутне у јавности у погледу социјалне заштите.

Медијска активност Центра за социјални рад Града Новог Сада у току 2022. године

Центар за социјални рад годинама сарађује са свим медијима (штампаним, електронским) који се обраћају за сва питања која би могла да интересују јавност, а везана су за послове стручног рада у области социјалне заштите. Улога медија на друштво и појединца је огромна, тако да је сарадња и тачност у извештавању од великог значаја, посебно због важности тема којима се бавимо. Професионализам медијског извештавања такође утиче на изградњу поверења јавности према институцијама. Током 2022. године, Центар је учествовао у 56 медијских извештавања наведених медијских кућа: Радио телевизија Војводине, Новосадска ТВ, Хепи ТВ, Прва ТВ, ТВ К1, „United media“, портал и лист Нова, Н1 телевизија, Дојче Веле, Прва српска ТВ, РТВ Панон, Инсајдер продукција, Радио и портал 021, Балканска истраживачка мрежа Србије, Независно друштво новинара Војводине, Војвођански истраживачко-аналитички центар „Voice“, Лист Дневник, портал Индекс, електронски медиј Машина, Method Agency d.o.o. Wireless Media, НС уживо, Радио НС јутарњи програм, Balkan Al Jazeera, Storyteller портал, Фондација Панонија и портал Луфтিকা.

III ОРГАНИЗАЦИЈА ЦЕНТРА И ЗАПОСЛЕНИ

1. Организација Центра

У складу са: Правилником о организацији, нормативима и стандардима рада центара за социјални рад („Сл. гласник РС“, бр. 59/08, 37/10, 39/11- др. правилник и 1/2012 – др. правилник, 51/19, 12/2020 и 83/2022), Одлуком о социјалној заштити Града Новог Сада („Сл.лист Града Новог Сада“, бр. 38/2011, 10/2012, 34/2017, 42/2018, 55/2019, 5/2021, 9/2021 и 56/2021), Решењем, Министарства рада и социјалне политике бр. 112-01-151/85/2008-09 од 01.12.2008, о утврђивању броја стручних и других радника, чији се рад финансира из републичког буџета, на пословима јавних овлашћења у Центру за социјални рад Града Новог Сада и Решењем, градоначелиника Града Новог Сада, о давању сагласности на број и структуру запослених у Центру за социјални рад Града Новог Сада који се финансирају из буџета Града Новог Сада („Сл.лист Града Новог Сада“, бр. 37/17.), послови у Центру су организовани према специфичним карактеристикама група корисника, према функцијама, односно према природи радних процеса. Послови су груписани на:

- послове социјалног рада;
- управно-правне послове;
- финансијско-административне послове и послове плана и анализе и
- техничке и помоћне послове.

Конкретизацијом ових принципа у Центру су формиране следеће Службе, Одељења и организационе јединице:

1. Служба за пријем и управно-правне послове;
2. Служба за заштиту деце и младих;
3. Служба за заштиту одраслих и старих;
4. Дневни боравак за децу и младе из породица у ризику;
5. Саветовалиште за брак и породицу;
6. Финансијско-рачуноводствени послови;
7. Информатички и аналитичко-плански послови;
8. Прихватилиште за децу „Сигурна дечија кућа“;
9. Прихватилиште за жене и децу угрожене породичним насиљем „Сигурна женска кућа“;
10. Економско-технички послови;
11. Одељење Центра у Беочину;
12. Одељење Центра у Сремским Карловцима.

У оквиру Службе за пријем и управно-правне послове, посебно је формирана:

1. Пријемна канцеларија и
2. Канцеларија за материјална давања.

2. Запослени

У Центру за социјални рад Града Новог Сада је, 31. децембра 2022. године, радило 169 запослених, од тога броја 136 запослених је ангажовано на неодређено време, а 33 на одређено.

Овде треба напоменути да је новосадски Центар међуопштински и да део радника обавља послове за Општине Беочин и Сремски Карловци и приказује се кроз извештаје о раду Одељења у Беочину и Одељења у Сремским Карловцима.

Укупан број радника према извору финансирања на 31.12.2022.

Извор финансирања Врста ангажовања	Неодређено	Одређено
Републички буџет	70	4
Градски буџет	66	29
УКУПАН БРОЈ РАДНИКА	136	33

Структуру запослених радника чии 136 (80,5%) запослених на неодређено време и 33 (19,5%) запослена на одређено време.

Од 29 запослених на одређено време који се финансирају из буџета Града троје су замена за запослене на неплаћеном одсуству, троје су замена за запослене који су на боловању дужем од 30 дана као и одсуству због посебне неге детета, 23 запослена на одређено време и ангажовани због повећаног обима посла .

Број радника према врсти посла и извору финансирања на дан 31.12.2022.

Врста послова	Репуб. буџет	Градски буџет	Укупно
Стручни радници и сарадници	61	68	129
Административно-финансијски	11	10	21
Помоћно-технички	2	17	19
УКУПАН БРОЈ ЗАПОСЛЕНИХ	74	95	169

Структура стручних радника према профилу на дан 31.12.2022.

Стручни профил	Укупно
Социјални радник	29
Правник	18
Психолог	33
Педагог	22
Социолог	5
Специјални педагог	1
УКУПАН БРОЈ СТРУЧНИХ РАДНИКА	108

Поредећи број и структуру запослених, крајем 2022. године, у односу на претходне године, може се уочити да се број запослених радника констатно смањује. Тај број је крајем 2022. године (на дан 31.12.2022.), у Центру за социјални рад Града

Новог Сада са Одељењима, за 37 извршилаца мањи у односу на 2014. годину (када је уведена забрана запољшавања). Највећи број непопуњених радних места јесу места стручних радника. Уз константно растући број корисника, све сложенију проблематику којом се бави Центар, увођење нових категорија корисника, нових услуга, пораст броја права, мера, услуга и стручних поступака које пружа Центар, смањење броја запослених значајно отежава рад и функционисање.

Стручно оспособљавање запослених у току 2022. године

У циљу јачање професионалних капацитета, стручни радници Центра за социјални рад Града Новог Сада су, у току 2022. године, присуствовали на 127 едукација, округлих столова, конференција, стручних скупова, радионица, фокус група, јавних расправа, трибина и слично.

Одржано је 94 акредитоване обуке на којима је евидентирано 674 учешћа запослених стручних радника.

Поред тога, одржане су 33 неакредитоване обуке на којима је евидентирано 120 учешћа запослених стручних радника.

Реализована пројектна и програмска активност Центра за социјални рад Града Новог Сада у 2022. години

У току 2022. године, у Центру за социјални рад Града Новог Сада, реализоване су следеће програмске и пројектне активности:

1. „Свратиште за децу улице“;
2. „Центар за бескућнике и бескућнице“;
3. „Радна активација за кориснике услуга социјалне заштите“;
4. „Буди дете, не насилник“
5. „Сервис подршке деци и младима са психолошким и психијатријским тешкоћама и њиховом породицама“
6. „Психосоцијална подршка деци у поступку развода“
7. „Програм бриге за младе родитеље кроз подстицајно родитељство“
8. „Стоп насиљу над децом“
9. „Ја никад нисам, а волео вих“
10. „Подршка након Сигурне женске куће“
11. „Едукација ученика и стручних радника за могуће начине учешћа у сузбијању малолетничке делинквенције“
12. „Инклузивно предшколско образовање и васпитање“

Социјална карта

На основу Члана 11. Закона о социјалној карти („Сл.гласник РС“, бр. 14/2021.) и Одлуке министра бр. 021-01-00021/144/2022-14 од 29.03.2022, о увођењу регистра социјална карта у оперативну употребу, Центар за социјални рад Града Новог Сада

је у току 2022. године почео да користи регистар Социјална карта. Рад је организован тако да 11 стручних радника из области материјалних давања ради на разрешавању пристиглих обавештења. У току 2022. године разрешено је 16,4 % од укупно пристиглих 6.008 обавештења. План за наредну годину је да се разреши сва пристигла обавештења и да се повећа број стручних радника који ће користити и радити у регистру Социјална карта.

IV УСЛОВИ РАДА

Канцеларијски простор –Центар за социјални рад Града Новог Сада располаже са укупно 69 канцеларија и две сале.

Опремљеност пословног простора – Простор за краткотрајно и дневно збрињавање корисника је адекватно опремљен и континуирано се обнавља, односно одржава се на добром нивоу. Ситуација по канцеларијама је разнолика. Новоизграђени простор и канцеларије у њему су опремљени новим намештајем и пратећом техничком опремом док по пређашњим канцеларијама има и старог и новог намештаја.

Техничка опремљеност – Центар располаже са 134 рачунара и осам лаптоп рачунара. Од остале опреме, Центар има 82 штампача, осам скенера, два фотокопир апарата и видео надзор са 21 камером које омогућавају надзор простора на којем се налази: управна зграда (Змај Огњена Вука 13 и 15), Прихватилиште за децу „Сигурна дечија кућа“, Дневни боравак за децу и младе из породица у ризику и контејнери за преноћиште бескућника који се налазе уз Центар. Видео и сигурносни систем је обезбеђен и за Прихватилиште за жене и децу угрожене породичним насиљем „Сигурна женска кућа" (са 11 камера) и Саветовалиште за брак и породицу (са четири камере). Све канцеларије имају клима уређаје. У току 2016. године, Центар је обезбедио и 52 паник тастера како би повећао безбедност запослених.

Возни парк - Центар је, у току 2022. године, располагао са пет аутомобила, једним комби-возилом и једним пик-ап возилом.

У РЕАЛИЗАЦИЈА СОЦИЈАЛНЕ И ПОРОДИЧНО-ПРАВНЕ ЗАШТИТЕ

1. Кретање укупног броја корисника по старосним групама

Старосна група	2021.	%	2022.	%	Индекс
Деца	7.046	31,43	7.589	31,12	108
Млади	1.684	7,51	1.852	7,6	110
Одрасли	9.667	43,12	10.160	41,71	105
Старији	4.020	17,93	4.759	19,5	118
УКУПАН БРОЈ КОРИСНИКА	22.417	100	24.360	100	109

Кретање укупног броја корисника- У току 2022. године број корисника Центра се увећао, у односу на 2021. годину, за 1.943 корисника, односно 9%. Индекс укупног броја корисника Центра за социјални рад, у односу на претходну годину, износи 109. Од 24.360 корисника, њих 17.386 (71,4%) су корисници из претходних година. То су, у већини случајева, трајни или вишегодишњи корисници социјалне и породично-правне заштите (старатељство, новчана социјална помоћ, додатак и увећани додатак за помоћ и негу другог лица, смештај у установе социјалне заштите, породични смештај и слично). У 2022. години било је 3.810 (15,6%) новоевидентираних корисника, док је реактивираних било 3.164 (13%).

Процентуална структура- Посматрано по старосним групама у укупном броју корисника деца чине 31,12%, млади 7,6%, одрасла лица 41,71% и старији 19,5%. У 2022. години је дошло до повећања броја корисника у све четири старосне групе (деца, млади, одрасли и старији). Највеће номинално и процентуално повећање броја је евидентирано у групи старијих лица. Процентуални однос старосних група корисника је сличан као и претходне године.

У току 2022. године, 30.388 грађана Града Новог Сада се обратио Центру за разне врсте права, мера и услуга. Поред 24.360 корисника услуга Центра, 4.767 грађана се обратило за разне врсте уверења (уверење о пословној способности, уверење за родитељски додатак и сл.) 1.155 корисника се обратило Саветовалишту за брак и породицу и 106 лица Прихватилишту за жене и децу угрожене породичним насиљем „Сигурна женска кућа“.

Корисници услуга социјалне и породично-правне заштите које пружа Центар за социјални рад Града Новог Сада, чине 8,3% укупног броја становника Града Новог Сада (у односу на број становника евидентиран Пописом становништва, домаћинстава и станова из 2022.)

У току 2022. године, у Центру за социјални рад Града Новог Сада, је евидентирано 30.503 новопримљених предмета.

2. Кретање укупне реализације права, мера, услуга и стручних поступака социјалне и породично-правне заштите

Услуге социјалне и породично-правне заштите	2021.	2022.	%
Старатељство	585	612	1,27
Непосредно старатељство	301	296	0,62
Привремено старатељство	726	1.023	2,13
Привремено колизијско старатељство	13	13	0,03
Усвојење	6	5	0,01
Упућивање на прилагођавање за усвојење	4	4	0,008
Превентивни надзор	21	9	0,02
Корективни надзор	6	5	0,01
Покретање поступка за потупно лишење родитељског права	8	9	0,02
Покретање поступка за делимично лишење родитељског права	1	2	0,004
Покретање поступка за лишавање пословне способности	27	25	0,05
Надзор над спровођењем мере васпитног налога	30	26	0,05
Помоћ и провера при извршењу васпитне мере посебне обавезе	42	61	0,13
Помоћ и провера при извршењу мере појачаног надзора од стране родитеља	23	16	0,03
Појачан надзор од стране органа старатељства	47	29	0,06
Помоћ и провера при извршењу мере појачаног надзора у одговарајућој установи	5	4	0,008
Упућивање у васпитну установу	1	2	0,004
Упућивање у васпитно-поправни дом	11	5	0,01
Помоћ и одржавање везе са малолетником при издржавању казне малолетничког затвора	2	2	0,004
Новчана социјална помоћ	3.644	3.394	7,06
Увећана новчана социјална помоћ	2.516	2.518	5,23
Додатак за помоћ и негу другог лица	1.667	1.799	3,74
Увећани додатак за помоћ и негу другог лица	1.757	1.799	3,74
Посебна новчана накнада	19	19	0,04
Једнократна новчана помоћ	3.529	4.476	9,31
Интервентне новчане помоћи	45	53	0,11
Ванредна једнократна новчана помоћ	2.165	1.868	3,89
Накнада трошкова сахрањивања	74	97	0,2
Опрема код првог смештаја	14	13	0,03
Помоћ у натури	10	9	0,02
Почетна процена	2.841	3.106	6,46
Поновни преглед	1.012	1.081	2,25
Усмерена процена	12	27	0,06
План услуга	685	641	1,33
Евалуација плана услуга	352	282	0,59

Неодложне интервенције	146	110	0,23
Конференција случаја	2	4	0,008
Одређивање опште подобности за усвојење	5	5	0,01
Процена опште подобности усвојитеља	17	14	0,03
Процена опште подобности за хранитељство	57	46	0,09
Процена конкретне подобности сродника за пружање услуга породичног смештаја	2	7	0,01
Процена конкретне подобности кандидата за пружање услуга породичног смештаја	5	0	0
Процена подобности старатеља	154	286	0,59
Упућивање на специјалистичку процену	7	1	0,002
Заступање	217	164	0,34
Праћење (мониторинг)	809	877	1,82
Други стручни поступци	4.863	5.234	10,89
Дневни боравак	376	393	0,82
Помоћ у кући	295	301	0,63
Свратиште	134	129	0,27
Упућивање на услуге у локалној заједници (клуб, обданиште, продужени боравак, летовање)	1	0	0
Интервенције и посредовање код других институција	84	66	0,14
Лични пратилац	481	530	1,1
Становање уз подршку	4	3	0,006
Персонална асистенција	35	41	0,08
Индивидуално саветовање	1.511	1.278	2,66
Саветодавно усмеравање породице	749	801	1,67
Медијација	5	1	0,002
Породична терапија	56	8	0,02
Смештај у сродничку породицу	59	59	0,12
Смештај у другу породицу	198	193	0,4
Смештај у установу социјалне заштите	1.292	1.384	2,88
Смештај у прихватилиште	133	143	0,3
Социјално становање у заштићеним условима	15	15	0,03
Сигурна кућа	99	99	0,21
Привремени и повремени смештај – „Предах смештај“ и сл.	18	19	0,04
Становање у малој кућној заједници	26	27	0,06
Друга врста смештаја	8	9	0,02
Налаз и мишљење суду за заштиту права детета	23	32	0,07
Налаз и мишљење суду за вршење родитељског права	322	303	0,63
Налаз и мишљење суду за регулисање личних односа деце и родитеља	32	36	0,07
Налаз и мишљење суду за издржавање детета	2	2	0,004
Налаз и мишљење суду за лишење родитељског права	20	27	0,06
Налаз и мишљење суду о целисходности за покретање припремног поступка	29	13	0,03

Налаз и мишљење суду у кривичном поступку	360	287	0,6
Налаз и мишљење суду у прекршајном поступку	185	219	0,45
Налаз и мишљење суду у другим поступцима	10	11	0,02
Налаз и мишљење суду за продужење родитељског права	12	8	0,02
Налаз и мишљење суду о сврсисходности изрицања мера за заштиту од насиља	128	121	0,25
Налаз и мишљење суду у поступку за лишење пословне способности	2	5	0,01
Налаз и мишљење суду у поступцима за насиље у породици	151	100	0,21
Налаз и мишљење суду у поступку заштите права корисника	4	1	0,002
Налаз и мишљење суду о подобности родитеља за вршење родитељског права	6	1	0,002
Налаз и мишљење предшколској установи	3	4	0,008
Налаз и мишљење школи	9	14	0,03
Налаз и мишљење здравственој установи	8	14	0,03
Налаз и мишљење установи социјалне заштите	260	447	0,93
Налаз и мишљење полицији	1.042	988	2,05
Налаз и мишљење локалној самоуправи	6	1	0,002
Налаз и мишљење другим институцијама	916	942	1,96
Издавање потврда и уверења	6.449	6.498	13,52
Сагласност за склапање брака	3	0	0
Сагласност за управљање имовином	40	30	0,06
Сагласност за располагање имовином (наследничке изјаве, отуђење имовине...)	294	264	0,55
Саветодавно-терапијске услуге Саветовалишта за брак и породицу	2.483	2.110	4,39
УКУПНО	46.863	48.055	100

У току 2022. године реализовано је 48.055 права, мера, услуга и стручних поступака социјалне и породично –правне заштите. Тај број је за 2% већи него претходне године.

5.1. СЛУЖБА ЗА ПРИЈЕМ И УПРАВНО-ПРАВНЕ ПОСЛОВЕ

У складу са Правилником о организацији, нормативима и стандардима рада Центра за социјални рад („Сл. Гласник РС“, бр. 59/2008, 37/2010, 39/2011 – др. правилник и 1/2012. – др.правилник, 51/19, 12/2020 и 83/2022) односно Статутом Центра, основана је Служба за пријем и управно-правне послове. У оквиру службе формирне су:

1. Пријемна канцеларија и
2. Канцеларија за материјална давања.

Служба обавља све управно-правне послове за грађане, у поступцима остваривања права из области социјалне заштите и све правне послове у надлежности органа старатељства.

Служба за пријем и управно-правне послове је у току 2022. године имала укупно 39 запослених, од тога броја је 29 запослених радника на неодређено време и 10 на одређено време. У укупном броју је 18 правника, девет административних радника, девет радника социјалног рада и три пријемна радника.

Стручни радници Службе за пријем и управно-правне послове су, током 2022. године похађали следеће обуке, семинаре, конференције, округле столове и слично:

- „Етичке дилеме у социјалној заштити“,
- „Дисхармонично одрастање“,
- „Заштита од насиља у породици“,
- „Деца у контакту са законом - унапређење остваривања права, превенција и заштита“,
- „Сиромаштво, социјална искљученост и бескућништво“,
- „Управљање и располагање имовином пунолетних лица-примери добре праксе“,
- „Препознавање фактора ризика за трговину људима“,
- „Ефикасно превладавање стреса“,
- „Превенција и елиминација дечијих бракова у Србији“,
- „Правосуђе из угла деце и младих“,
- „Међусекторки приступ у заштити деце са поремећајем у понашању у АП Војводини“,
- „Како унапредити имиџ Центра за социјални рад“,
- „Палијативно збрињавање у РС - стање и перспективе“,
- „Постпенална заштита - важна карика живота осуђених лица“,
- „Помена месне надлежности у поступцима који се воде у ЦСР“,
- „Социјални радник у образовном систему - карика која недостаје“,
- „Професионални развој запослених у социјалној заштити“,
- „Заштита интереса деце и коришћење услуга социјалне заштите у поступцима лишења родитељског права“.

Поред наведеног стручни раници су присуствовали и другим бројним округлим столовима, трибинама и фокус групама.

Пријемна канцеларија

Делатност Пријемне канцеларије обухвата следеће послове:

- контакт са свим лицима који се Центру обраћају непосредно, телефонски или путем електронске комуникације;
- утврђивање сврхе обраћања, могућих начина решавања проблема (не само у оквиру рада Центра већ и шире друштвене заједнице), процесуирање захтева у којима се утврди потреба за радом Центра (провера евиденције о претходним обраћањима, повезивање или евидентирање лица у базу корисника и отварање пријемног листа);
- процесуирање дописа који су стигли од физичких и правних лица (Суд, Полицијска управа, здравствене установе, Градска управа, невладине организације и сл.);
- писмена комуникација са физичким и правним лицима на бази кратке, основне информације, када нема потребе за покретањем поступка и укључивањем других служби у Центру;
- вођење евиденције усвојених лица.

У Пријемној канцеларији, у току 2022. године, радила су три стручна радника.

Канцеларија за материјална давања

Канцеларија за материјална давања бави се пословима решавања по захтевима за: новчану социјалну помоћ, додатак и увећани додатак за помоћ и негу другог лица, једнократне и интерветне новчане помоћи. У раду се поштује територијални принцип рада, што значи да је сваки стручни радник задужен за одређени реон у Граду Новом Саду.

У току 2022. године, поднето је 1.232 нова захтева за новчану социјалну помоћ. Ово право је, у току 2022. године, остварило 2.301 породица са 5.587 чланова.

3. Кретање броја корисника новчане социјалне помоћи од 2018. до 2022. године

Године	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.
Број корисника	8.275	6.609	5.903	5.813	5.587
Ланчани индекс	82	80	89	98	96

У Табели бр. 3 може се видети кретање броја корисника новчане социјалне помоћи у петогодишњем периоду, од 2018. – 2022. године. Број корисника, у посматраном периоду, је у константном већем или мањем паду. У току 2022. године број корисника новчане социјалне помоћи је мањи за 4% него претходне године.

Право на једнократну новчану помоћ, у току 2022. године, је остварило је 3.204 лица, којима је одобрено је 4.476 једнократних новчаних помоћи. Одобрено је 53 интервентне једнократне помоћи.

У буџету Града Новог Сада, у току 2022. године, су обезбеђена средства за набавку уџбеника, за децу из породица које остварују право на новчану социјалну помоћ, породица са троје и више деце која остварују право на дечији додатак, децу без родитељског старања која су смештена у хранитељске породице и за децу са сметњама у развоју, од првог до осмог разреда основне школе. Ово право је остварило 1.868 деце.

Крајем 2022. године Град Нови Сад је обезбедио средства за исплату 8.544 новогодишњих интервентних помоћи, у складу са Закључком Градског већа и то за следеће групе корисника: деца са сметњама у развоју – 1.371, корисници дневних боравака и сервиса за подршку одраслим и старијим лицима са телесним инвалидитетом и интелектуалним тешкоћама које реализује ШОСО "Милан Петровић"- 351, корисници услуге Дневног боравака за децу и омладину са сметњама у развоју у Дому „Ветерник“ и сервиса за подршку које пружа Дом - 36, корисници новчане социјалне помоћи – 1.581, хранитељи деце која се налазе у хранитељским породицама – 241 и пензионери са најнижом пензијом – 4.964.

Као и ранијих година, Град Нови Сад је обезбедио средства за следеће субвенције које остварују корисници новчане социјалне помоћи:

- 50% месечног износа комуналних услуга – право је користило од 210 до 320 породица корисника новчане социјалне помоћи и око 700 породица корисника додатка за помоћ и негу другог лица. Број породица који је остварио ово право се мења у току године, од месеца до месеца, а у вези је са променом броја лица која су остварила право на новчану социјалну помоћ и додатак за помоћ и негу другог лица. Право се остварује преко ЈКП Информатика;
- 50% износа за месечну карту – право могу да оставаре сви носиоци права на новчану социјалну помоћ. Право се остварује преко Јавног градског саобраћајног предузећа Нови Сад;
- право на ланч пакете – могу да остваре сви корисници новчане социјалне помоћи у сеоским насељима, а остварује се преко Црвеног крста Новог Сада.

У току 2022. године, Канцеларији за материјална давања поднето је 41 захтев за накнаду трошкова сахрањивања.

Право на додатак за помоћ и негу другог лица је, у току 2022. године, остварило је 1.799 корисника, а право на увећани додатак за помоћ и негу другог лица такође 1.799 корисника.

4.Кретање укупног броја корисника додатка и увећаног додатка за помоћ и негу другог лица од 2018. до 2022. године

Година	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.
Број корисника	3.353	3.396	3.381	3.424	3.598
Ланчани индекс	104	101	99	101	105

У Табели бр. 4 приказано је кретање броја корисника додатка и увећаног додатка за помоћ и негу другог лица у петогодишњем периоду од 2018. до 2022. године. Број корисника је, у највећем делу посматраног периода, у порасту и то просечно годишње за 2%.

У циљу унапређења сарадње са институцијама у локалној заједници, размене знања и искуства те пружања подршке пројектима и истраживањима намењених сиромаштву, један представник и заменик из Канцеларије за материјална давања (од 2014. године) учествује у раду Мобилног тима Града Новог Сада који се бави техничком подршком у инклузији Рома. На основу члана 5. тачка 2. Меморандума о разумевању између Организације за европску безбедност и сарадњу (ОЕБС) коју представља ОЕБС Мисија у Србији и Града Новог Сада о имплементацији компонената Пројекта: Мобилни тимови, становање и развој цивилног друштва у оквиру пројекта ОЕБС Мисије у Србији „Техничка подршка за инклузију Рома“, финансираног од ЕУ , број II-020-2/2014-315 од 4. фебруара 2014. године, Градско веће Града Новог Сада на 114. седници од 23. априла 2014. године доноси Решење о именовању Мобилног тима за инклузију Рома, као радно тело Градског већа Града Новог Сада. Тим има координатора и четири члана. Координатор је запослен у Градској управи. Чланови су по један представник из Центра за социјални рад, Националне службе за запошљавање и Дома здравља.

Канцеларија за материјална давања има добру сарадњу са Црвеним крстом Новог Сада, Градском управом за социјалну и дечију заштиту, Комесаријатом за избегла и расељена лица, Националном службом за запошљавање, ЈКП Информатиком. Ради квалитетнијег пружања услуга неопходно је успоставити бољу сарадњу и са другим институцијама у локалној заједници као и успоставити ближе контакте са невладиним сектором и донаторима.

Од 2015. године, свакодневно се води евиденција и ажурирају подаци о свим лицима која се обраћају Служби извршних органа Града Новог Сада, Сектору за правне и опште послове - Отворена канцеларија.

Правни послови

Правни послови обухватају примену управно-процесних правила у вођењу поступка и доношењу одлука у управним стварима чије је решавање законом поверено Центру за социјални рад.

Запослени на овим пословима поред управних, обављају и:

- правне послове у вези покретања судских и других поступака из породичних односа, заштите права детета, односно права другог пословно неспособних лица и у другим случајевима када су учешће или активна легитимација органа старатељства прописани законом;
- послове вођења евиденције о: издржаваним лицима; деци без родитељског старања смештеној у институцијама социјалне заштите; деци без родитељског старања смештеној у хранитељске породице; деци ометеној у развоју на смештају у институцијама социјалне заштите; малолетним учиниоцима кривичних дела којима је изречена мера упућивања у заводске установе; деци под старатељством; усвојеницима и усвојитељима; одраслим и старим лицима под старатељством; одраслим и старим лицима смештеним у установама социјалне заштите; укњижби zaloжног права корисника; свим предметима по жалби; свим предметима у којима се Центар појављује као странка у судском спору; свим другим чињеницама из делокруга рада Центра. Издаје уверења о свим чињеницама о којима се води службена евиденција и сва друга уверења у оквиру делатности и овлашћења поверених Центру за социјални рад;
- послове информисања, правног саветовања запослених стручних радника ангажованих у другим Службама; учешћа у процени, планирању и реализацији услуга и мера социјалне заштите и старатељске заштите у сарадњи са запосленима на стручним пословима у социјалној заштити и др.

Напомена о практичном раду службе

Сумирајући рад службе током 2022. године, приметно је да и даље постоји потреба за одређеном категоријом извршилаца. Узимајући у обзир чињеницу да су одржане краће обуке за примену СОЗИС-а, приметно је да ће недостајати два административна радника.

На основу исказаних потреба запослених, а које се тичу побољшања услова рада, недостаје техничка опремљеност готово сваке канцеларије.

Велики недостатак је стара рачунарска опрема, столице, ормари, недостатак скенера и штампача.

Више пута су радници службе изнели примедбе у вези са безбедношћу. Наиме, рад са одређеним категоријама корисника врло често доводи до инцидентних ситуација. Не постоји контрола странака које улазе у просторије Центра у смислу прегледа да ли евентуално поседују оружје. С тим у вези, поновљена је потреба за набавком механизма за аутоматску контролу (тзв.скенер врата).

У стручном раду се као проблем јављају бројне недоумице и комплексне ситуације, будући да су прописи по којима се поступа врло широко постављени те смо се врло

често обраћали надлежном Министарству за давање инструкције о поступању у конкретним случајевима (код уговора о доживотном издржавању, путне исправе код малолених лица, код новчане социјалне помоћи, права странаца досељених у РС и сл.). Велики проблем представља и константно увећање задужења, како од локалне самоуправе, тако и од Министарства.

5.2. СЛУЖБА ЗА ЗАШТИТУ ДЕЦЕ И МЛАДИХ

Служба за заштиту деце и младих се бави заштитом интереса и права следећих категорија корисника: **деце и младих без родитељског старања; деце која су занемарена или у ризику од занемаривања; деце и младих жртава насиља; деце која су жртве трговине људима; деце из породица са поремећеним породичним односима; деце са сметњама у развоју и инвалидитетом; деце и младих са проблемима у понашању и остале деце и младих.**

У реализацији социјалне и породично-правне заштите примењују су следеће права, мере и услуге: усвојење, старатељство, привремено старатељство, смештај у хранитељску породицу, смештај у установу социјалне заштите, додатак за помоћ и негу другог лица и увећани додатак, дневни боравак, лични пратилац, привремено становање деце и омладине без родитељског старања у становима којима располаже Град, смештај у прихватилиште, једнократне новчане помоћи, опрема код првог смештај и др.

Током 2022. године у Служби за заштиту деце и младих било је ангажовано 30 стручних радника (25 водитеља случаја, четири супервизора и руководиоца). Структура стручних радника је била следећа: 12 психолога, 11 педагога и седам социјалних радника.

Јачање професионалних капацитета запослених омогућено је учешћем на бројни едукацијама, радионицама, округлим столовима, конференцијама и слично. Стручни радници Службе за заштиту деце и младих су у 2022. години присуствовали следећим едукацијама, конференцијама, округлим столовима и слично:

- „Суочавање са собом – Етичке дилеме у социјалној заштити“
- „Дисхармонично одрастање“
- „Деца у контакту са законом – унапређење остваривања права, превенција и заштита“
- „Стратешки план установа 2022.- 2026.“
- „Стручна подршка Покрајинског завода за социјалну заштиту супервизорима у центрима за социјални рад у АП Војводини“.
- „Препознавање фактора ризика за трговину људима“
- „АДХД у фокусу“
- „Ефикасно превладавање стреса“
- „Позитивно малолетничко правосуђе“
- „Правосуђе из угла деце и младих“

- „Базични концепти за алтернативну подршку у кризи“
- „Међусекторски приступ у заштити деце са поремећајем у понашању у АП Војводини“
- „Брза процена стања злоупотребе дечјег рада на улици у Србији“
- Округли сто са директорима и стручним радницима Центара за социјални рад са територије Средњобанатског, Сремског и Јужнобачког управног округа,
- Међународна конференција о делатности социјалне заштите
- „Постпенална заштита – важна карика живота осуђених лица
- „Обука за вођење случаја у Центрима за социјални рад“
- „Подршка професионалцима и родитељима за ненасилно дисциплиновање деце – обука стручњака из система социјалне заштите“
- „Партнерске релације у фокусу светлости – од светлости до таме“
- „Улога Центара за социјални рад у прелиминарној идентификацији и пружању подршке жртвама трговине људима“
- „Зависност од видео игара и друштвених мрежа“
- „Брак и сексуалност - од традиције до постмодерне“
- "Клиничка и форензичка процена сексуалног злостављања дјетета“
- „Буди рука која воли - обука стручњака из система социјалне заштите“
- „Развијање активности каријерног вођења и саветовања у услугама социјалне заштите“
- „Заштита интереса деце и коришћење услуга социјалне заштите у поступцима лишења родитељског права“
- „Траума у детињству – специфичности стручних интервенција“
- 27. Октобарски сусрети у социјалној заштити
- „Утицај раног детињства на одрасли живот“
- „Повремени породични смештај“
- „Промена је у нама“
- „Психотерапијски рад у социјалној заштити“
- "Заштита и подршка - стубови помоћи жртвама насиља у породици“
- „ Болести зависности- алкохолизам"
- „Љубав и насиље“
- „ Нарцисоидни поремећај личности- Нарцисоидни родитељ-дете нарцисоидног родитеља"
- „Из другог угла деце и младих са аутизмом“
- Малолетни учиниоци кривичних дела и ванинституционалне санкције и мере реакције (норма и пракса)
- „Ментално здравље младих у заједници“
- „Дечји бракови – став ромске заједнице“
- Криминалистичко профилисање педофила и насиља над децом
- „ Одговорност у заштити права детета“
- Фокус група у вези са обезбеђивањем смештаја деци избеглицама и мигрантима без пратње
- „Малолетнички брак и изазови у заштити права детета“
- „Унапређење права детета у грађанским и судским поступцима кроз јачање капацитета судија и стручњака за социјалну заштиту“

- Управљање интегрисаним међусекторским пројектима подршке запошљавања на локалном нивоу.
- „Рани развој и родитељство“
- „Перспективе даљег развоја програма и услуга у области социјалне заштите у Граду Новом Саду“

У току 2022. године евидентирано је 8.453 корисника у старосној групи деце и младих и то у следећим категоријама:

5. Кретање укупног броја корисника по основним категоријама

Деца и млади	2021.	%	2022.	%	Индекс
Деца и млади без родитељског старања	423	5,68	435	5,15	103
Деца занемарена или у ризику од занемаривања	499	6,71	525	6,21	105
Деца жртве насиља	1.718	23,08	1.983	23,46	115
Деца и млади жртве трговине људима и експлоатације	70	0,94	88	1,04	126
Деца и млади са сметњама у развоју и инавалитетом	1.184	15,91	1.293	15,3	109
Деца и млади са проблемима у понашању и у сукобу са законом	1.333	17,91	1.621	19,18	122
Поремећени породични односи	1.130	15,18	1.289	15,25	114
Остала деца и млади	1.085	14,58	1.219	14,42	112
УКУПАН БРОЈ	7.442	100	8.453	100	113

Кретање укупног броја деце и младих- Индекс кретања укупног броја деце и младих, у односу на претходну годину, износи 113, што значи да је број корисника, у 2022. години већи за 13%. До пораста броја корисника је дошло у свим категоријама деце и младих. Број обухваћене деце и младих зависи од низа фактора: врсте проблема, њихових потреба, могућности заједнице да одговори на потребе, врсте поступака и неопходних облика заштите, законских прописа и сл.

Процентуална структура- Структура деце и младих, по подгрупама потреба и проблема, у 2022. години, је следећа: деца и млади без родитељског старања – 5,15%; деца занемарена или у ризику од занемаривања – 6,21%; деца жртве насиља – 23,46%; деца и млади жртве трговине људима – 1,04%; деца са сметњама у развоју и инавалитетом – 15,3%; деца и млади са проблемима у понашању и у сукобу са законом – 19,18%; деца из породица са поремећеним породичним односима – 15,25% и остала деца и млади – 14,42%. Процентуална структура деце и младих према категоријама је слична као и претходне године.

Анализа корисника према категоријама

Деца и млади без родитељског старања

У категорији деце и младих без родитељског старања, у току 2022. године, евидентирано је 435 корисника, што у односу на претходну годину представља пораст броја корисника за 3%.

Структуру деце и младих без родитељског старања, према поткатегоријама чине: деца чији су родитељи преминули – 46 (10,6%), деца чији су родитељи спречени да врше родитељску дужност – 108 (24,83%), деца чији су родитељи лишени родитељског права – 133 (30,57%), деца напуштена од стране родитеља – 148 (34,02%).

Деца занемарена или у ризику од занемаривања

У категорији деце која су занемарена или у ризику од занемаривања, у току 2022. године, евидентирано је 525 корисника. У односу на претходну годину, то представља повећање броја корисника за 5%.

У структури деце која су занемарена или у ризику од занемаривања налазе се следеће поткатегорије: деца чији су родитељи злоупотребили родитељско/старатељско право – 9 (1,71%) и деца која су занемарена, односно чији родитељи неадекватно врше родитељско/старатељско право – 516 (98,3%).

Деца жртве насиља

У току 2022. године, у категорији деце и младих, жртава насиља, је евидентирано 1.983 корисника. Број деце и младих жртава насиља се, у 2022. години, повећао за 15%. Структура жртава, према врсти насиља, је следећа: жртве физичког насиља – 436 (21,97%); жртве сексуалног насиља – 127 (6,4%); жртве емоционалног насиља – 1.420 (71,61 %). Процентуална структура жртава насиља према врсти насиља је слична као и претходне године.

Деца и млади жртве трговине људима

У току 2022. године, у категорији деце и младих жртава трговине људима, евидентирано је 88 корисника, што представља повећање броја од 26% у односу на претходну годину. Структуру ових корисника (према врсти проблема) чине: жртве сексуалне експлоатације – 7 (7,95%); жртве радне експлоатације – 3(3,41%), просјачење– 24 (27,27%); закључење принудног брака - 45 (51,14%) остали облици експлоатације – 2 (2,27%) и жртве трговине људима – 7 (7,95%).

Деца и млади са сметњама у развоју и инвалидитетом

У категорији деце и младих са сметњама у развоју и инвалидитетом, у току 2022. године, евидентирано је 1.293 корисника, што представља повећање броја корисника за 9% у односу на претходну годину.

Деца и млади из ове категорије су разврстани према следећим врстама проблема: телесни инвалидитет – 373 (28,85%); интелектуални инвалидитет – 325(25,13%); ментални инвалидитет – 94 (7,27%); сензорни инвалидитет – 75 (5,8%); первазивни развојни поремећај – 293 (22,66%); вишеструка ометеност – 133 (10,29%).

Деца и млади са проблемима у понашању

У категорији деце и младих са проблемима у понашању, у току 2022. године, евидентиран је 1.621 корисник, што представља повећање броја корисника за 22% у односу на претходну годину.

Старосна структура деце и младих са проблемима у понашању је, према Закону о малолетним учиниоцима кривичних дела и кривичноправној заштити малолетних лица (Члан 3), дефинисана на следећи начин:

„Малолетник је лице које у време извршења кривичног дела навршило четрнаест, а није навршило осамнаест година.

Млађи малолетник је лице које је у време извршења кривичног дела навршило четрнаест, а није навршило шеснаест година.

Старији малолетник је лице које је у време извршења кривичног дела навршило шеснаест, а није навршило осамнаест година.

Млађе пунолетно лице је лице које је у време извршења кривичног дела навршило осамнаест, а у време суђења није навршило двадесет једну годину .“

Деца и млади, из ове категорије корисника, су разврстани према следећим врстама проблема: сукоб са законом – вршење кривичних дела – 786 (48,49%), сукоб са законом – вршење прекршаја – 355 (21,9%), асоцијално понашање – 345 (21,28%), страни малолетници без пратње - 4 (0,25%), сукоб са родитељима- 53 (3,27%), угрожавање сопствене безбедности – 54 (3,33%), угрожавање безбедности других лица - 7 (0,43%); злоупотреба дрога и других опојних средстава – 12 (0,74%); злоупотреба алкохола - 1 (0,06%) и сукоб са заједницом – 3 (0,18%), скитња- 1 (0,06%).

Поремећени породични односи

У категорији корисника из породица са поремећеним породичним односима, у току 2022. године, евиденирано је 1.289 корисника, што је за 14% више у односу на претходну годину.

Корисници из ове категорије се групишу према следећим врстама потреба и проблема: деца са нерешеним односима родитеља око начина вршења родитељског

права – 1.265(98,14%); партнерски конфликти – 22 (1,71%) и остали конфликти у породици – 2 (0,15%).

Из дате структуре се може уочити да је највећи проценат корисника из поткатегије деце са нерешеним односима родитеља око начина вршења родитељског права – 98% (односно деца родитеља у бракоразводном спору/прекиду ванбрачне заједнице и са постразводном проблематиком).

Остала деца и млади

У категорији остале деце и младих, у току 2022. године, евидентирано је 1.219 корисника, што је за 3% већи број него претходне године.

Ову категорију чине корисници са следећим потребама и проблемима: губитак значајне особе – 1 (0,08%); недостатак једног родитеља/непотпуна породица – 9(0,74%); ограничене способности и изражене тешкоће за самосталан живот – 27(2,21%); бескућништво/скитња – 12 (0,98%); остале врсте потреба и проблема – 885(72,6%) и остале врсте искључености 285 (23,38%).

Реализација права, мера и услуга социјалне заштите и породично-правне заштите и стручних поступака

13. Кретање услуга социјалне и породично-правне заштите

Услуге социјалне и породично-правне заштите	2021.	2022.	%
Старатељство	146	152	1,37
Непосредно старатељство	133	121	1,09
Привремено старатељство	117	140	1,26
Привремено колизијско старатељство	9	11	0,1
Усвојење	6	5	0,04
Упућивање на прилагођавање за усвојење	4	4	0,04
Превентивни надзор	21	9	0,08
Корективни надзор	6	5	0,04
Покретање поступка за потупно лишење родитељског права	8	9	0,08
Покретање поступка за делимично лишење родитељског права	1	2	0,02
Покретање поступка за лишење пословне способности	4	0	0
Надзор над спровођењем мере васпитног налога	30	26	0,23
Помоћ и провера при извршењу васпитне мере посебне обавезе	42	61	0,55
Помоћ и провера при извршењу мере појачаног надзора од стране родитеља	23	16	0,14
Појачан надзор од стране органа старатељства	47	29	0,26
Појачан надзор уз дневни боравак у одговарајућој установи за васпитање и образовање малолетника	5	4	0,03

Упућивање у васпитну установу	1	2	0,02
Упућивање у васпитно-поправни дом	11	5	0,04
Помоћ и одржавање везе са малолетником при издржавању казне малолетничког затвора	2	2	0,02
Додатак за помоћ и негу другог лица	795	916	8,23
Увећани додатак за помоћ и негу другог лица	456	508	4,56
Једнократна новчана помоћ	287	350	3,14
Опрема код првог смештаја	14	13	0,12
Помоћ у природи	10	8	0,07
Ванредна једнократна новчана помоћ	97	122	1,1
Почетна процена	949	1.090	9,79
Поновни преглед	405	347	3,12
Усмерена процена	6	27	0,24
План услуга	298	276	2,48
Евалуација плана услуга	113	98	0,88
Неодложне интервенције	37	29	0,26
Конференција случаја	2	4	0,03
Одређивање опште подобности за усвојење	5	5	0,04
Процена опште подобности усвојитеља	17	14	0,13
Процена опште подобности за хранитељство	57	46	0,41
Процена конкретне подобности сродника за пружање услуга породичног смештаја	2	7	0,06
Процена конкретне подобности кандидата за пружање услуга породичног смештаја	5	0	0
Процена подобности старатеља	24	32	0,29
Упућивање на специјалистичку процену	2	0	0
Заступање	44	62	0,56
Праћење (мониторинг)	295	303	2,72
Други стручни поступци	1.399	1.613	14,49
Дневни боравак	165	166	1,49
Свратиште	134	129	1,16
Упућивање на услуге у локалној заједници (клуб, обданиште, продужени боравак, летовање)	1	0	0
Интервенције и посредовање код других институција	79	63	0,57
Лични пратилац	481	530	4,76
Становање уз подршку	4	3	0,03
Персонална асистенција	4	7	0,06
Индивидуално саветовање	821	874	7,85
Саветодавно усмеравање породице	714	758	6,81
Медијација	5	1	0,009
Породична терапија	6	1	0,009
Смештај у сродничку породицу	58	58	0,52
Смештај у другу породицу	195	189	1,7
Смештај у установу социјалне заштите	61	58	0,52

Смештај у прихватилиште	48	55	0,49
Привремени и повремени смештај – „Предах смештај“	18	19	0,17
Становање у малој кућној заједници	4	3	0,03
Налаз и мишљење суду за заштиту права детета	22	32	0,29
Налаз и мишљење суду за вршење родитељског права	322	303	2,72
Налаз и мишљење суду за регулисање личних односа деце и родитеља	32	36	0,32
Налаз и мишљење суду за издржавање детета	2	2	0,02
Налаз и мишљење суду за лишење родитељског права	20	27	0,24
Налаз и мишљење суду о целисходности за покретање припремног поступка	29	13	0,12
Налаз и мишљење суду у кривичном поступку	360	287	2,58
Налаз и мишљење суду у прекршајном поступку	185	219	1,97
Налаз и мишљење суду у другим поступцима	9	11	0,1
Налаз и мишљење суду о свисисходности изрицања мера за заштиту од насиља	16	14	0,13
Налаз и мишљење суду у поступцима за насиље у породици	29	19	0,17
Налаз и мишљење суду у поступку заштите права корисника	2	0	0
Налаз и мишљење суду о подобности родитеља за вршење родитељског права	5	1	0,009
Налаз и мишљење предшколској установи	2	3	0,03
Налаз и мишљење школи	8	13	0,12
Налаз и мишљење здравственој установи	5	10	0,09
Налаз и мишљење установи социјалне заштите	33	41	0,37
Налаз и мишљење полицији	200	186	1,67
Налаз и мишљење локалној самоуправи	3	0	0
Налаз и мишљење другим институцијама	217	193	1,73
Издавање потврда и уверења	174	151	1,36
Сагласност за склапање брака	3	0	0
Сагласност за управљање имовином	2	1	0,009
Сагласност за располагање имовином (наследничке изјаве, отуђење имовине...)	122	180	1,62
УКУПНО	10.535	11.129	100

У току 2022. године реализовано је 11.129 права, мера, услуга и стручних поступака, што је више за 5% у односу на претходну годину.

Реализација услуга социјалне заштите према категоријама корисника

Деца и млади без родитељског старања

У току 2022. године, деци и младима без родитељског старања пружено је 1.507 права, мера услуга и стручних поступака. Број и структура пружених права мера услуга и стручних поступака је била следећа: старатељство – 129 (8,57%), непосредно старатељство – 107(7,7%), привремено старатељство – 94 (6,24%), усвојење – 5 (0,33%), упућивање на прилагођавање за усвојење – 4(0,26%), смештај у сродничку породицу – 49 (3,25%), смештај у другу породицу – 157 (10,42%), смештај у установу социјалне заштите – 30 (2%), смештај у прихватилиште– 17(1,13%), једнократна новчана помоћ – 94 (6,24%), дневни боравак – 6(0,4%), индивидуално саветовање – 58 (3,85%), саветодавно усмеравање породице – 37(2,45%) и остале услуге и стручни поступци: почетна процена – 17 (1,13%), поновни преглед – 65(4,31%), план услуга – 136 (9,02%), евалуација плана услуга – 57 (3,78%), праћење – мониторинг – 97 (6,44%), други стручни поступци – 136 (9,02%) и сл.

Деца занемарена или у ризику од занемаривања

Категорији деце која су занемарена или у ризику од занемаривања су, у току 2022. године, пружено је 881 право, мера, услуга и стручни поступак. Број и структура пружених права, мера, услуга и стручних поступака је била следећа: старатељство – 10 (1,13%), непосредно старатељство – 8(0,91%), привремено старатељство – 13(1,47%), привремено колизиско старатељство – 3 (0,34%), једнократна новчана помоћ – 65 (7,38%), смештај у прихватилиште – 16 (1,82%), смештај у другу породицу – 24 (2,72%), смештај у сродничку породицу – 9(1,02%), смештај у установу социјалне заштите – 2(0,23%), индивидуално саветовање – 84(9,53%), саветодавно усмеравање породице – 85 (9,65%), дневни боравак – 10 (1,13%), свратиште – 19 (2,16%), интервенције и посредовање код других институција – 10 (1,13%), налаз и мишљење суду за вршење родитељског права – 7 (0,79%), налаз и мишљење школи – 8(0,91%), налаз и мишљење другим институцијама – 8 (0,91%) и остале услуге и стручни поступци: почетна процена – 70 (7,95%), поновни преглед – 49 (5,56%), план услуга – 30 (3,4%), праћење-мониторинг – 19 (1,82%), други стручни поступци – 139 (15,78%) и слично.

Жртве насиља

Служба за заштиту деце и младих је, у 2022. години, категорији деце која су жртве насиља пружила 2.494 права, мера и услуга социјалне и породично-правне заштите. Број и структура пружених права, мера, услуга и стручних поступака био је: старатељство – 15 (0,6%), непосредно старатељство – 6 (0,24%), привремено старатељство – 10 (0,4%), смештај у „Сигурну женску кућу“ – 50 (2%), једнократна

новчана помоћ – 83 (3,33%), дневни боравак – 12 (0,48%), интервенције и посредовање код других институција – 19 (0,76%), индивидуално саветовање – 289 (11,59%), саветодавно усмеравање породице – 176 (7,06%), смештај у другу породицу – 17 (0,68%), смештај у прихватилиште – 16 (0,64%), налаз и мишљење суду о сврсисходности изрицања мера за заштиту од насиља у породици – 14 (0,56%), налаз и мишљење суду у поступцима за насиље у породици – 19 (0,76%), налаз и мишљење полицији – 167 (3,7%), налаз и мишљење другим институцијама – 135 (5,41%), налаз и мишљење суду за вршење родитељског права – 37 (1,48%), налаз и мишљење суду за регулисање личних односа деце и родитеља – 14 (0,56%) и остале услуге и стручни поступци: почетна процена – 391 (15,8%), поновни преглед – 90 (3,61%), усмерена процена – 9 (0,36%), план услуга – 60 (2,4%), евалуација плана услуга – 28 (1,12%), праћење-мониторинг – 122 (4,89%), други стручни поступци – 378 (15,16%) и слично.

Деца и млади жртве трговине људима

У току 2022. године категорији корисника - деца и млади жртве трговине људима, пружено је укупно 189 права мера и услуга. Број и структура пружених права, мера, услуга и стручних поступака, у току 2022. године, била је следећа: старатељство – 1 (0,53%) непосредно старатељство – 2 (1,06%), привремено старатељство – 2 (1,06%), једнократна новчана помоћ – 15 (7,94%), смештај у прихватилиште – 9 (4,76%), свратиште – 12 (6,35%), индивидуално саветовање – 17 (8,99%), саветодавно усмеравање породице – 21 (11,11%), налаз и мишљење полицији – 3 (1,59%) и остале услуге и стручни поступци: почетна процена – 15 (7,94%), поновни преглед – 5 (2,64%), план услуга – 2 (1,06%), евалуација плана услуга – 1 (0,53%), праћење- мониторинг – 4 (2,12%), други стручни поступци – 31 (16,4%) и сл.

Деца и млади са сметњама у развоју и инвалидитетом

У току 2022. године категорији корисника деце и младих са сметњама у развоју и инвалидитетом, пружено је укупно 2.923 права мера и услуга. Број и структура пружених права, мера услуга и стручних поступака, у току 2022. године, била је: старатељство – 24 (0,82%), непосредно старатељство – 24 (0,82%), привремено старатељство – 27 (0,92%), додатак за помоћ и негу другог лица – 882 (30,17%), увећани додатак за помоћ и негу другог лица – 498 (17,04%), једнократна новчана помоћ – 46 (1,57%), дневни боравак – 124 (4,24%), лични пратилац – 515 (17,62%), смештај у другу породицу – 33 (1,13%), смештај у установу социјалне заштите – 31 (1,06%), смештај у прихватилиште – 5 (0,17%), повремени и привремени смештај – „Предах смештај“ – 19 (0,65%), индивидуално саветовање – 43 (1,47%), саветодавно усмеравање породице – 27 (0,92%) и друге услуге и стручни поступци: почетна процена – 46 (1,57%), поновни преглед – 41 (1,4%), план услуга – 51 (1,74%), евалуација плана услуга – 17 (0,58%), праћење-мониторинг – 44 (1,5%), други стручни поступци – 263 (9%) и слично.

Основни носиоци програма заштите деце и младих са сметњама у развоју, у Новом Саду, су Дом „Ветерник“ и Школа за основно и средње образовање "Милан Петровић".

При Дому „Ветерник“, поред резиденцијалног смештаја и ванинституционалног облика смештаја (дневни боравак и заштићено становање) организовани су одговарајући облици васпитања и образовања, радне активности у складу са психофизичким способностима корисника.

Школа за основно и средње образовање „Милан Петровић" са домом ученика такође, поред образовног има и програме отворених облика заштите.

Ове две установе су носиоци и организатори низа акција и активности заштите деце са сметњама у развоју. Центар са њима има добру сарадњу и укључује се у њихове активности према потреби и могућностима.

Деца и млади са проблемима у понашању

У току 2022. године, категорији деце и младих са проблемима у понашању изречено је 116 налога и мера, од стране Суда. Њихова структура је била следећа: васпитни налог – 26 (22,41%), мере посебне обавезе – 61 (52,59%), укор – 8 (6,9%), појачан надзор од стране органа старатељства – 9 (7,76%), појачан надзор од стране родитеља, усвојиоца или стараоца – 5 (4,31%), појачан надзор уз дневни боравак у одговарајућој установи за васпитање и образовање малолетника – 4 (3,45%), упућивање у васпитну установу – 2 (1,72%) и упућивање у васпитно-поправни дом – 1(0,86%).

У структури изречених васпитних налога и мера, у току 2022. године, највише је мера посебне обавезе, оне чине нешто више од половине укупног броја (52,59%), затим долазе васпитни налози (22,41%), појачан надзор од стране родитеља усвојиоца или стараоца (4,31%), појачан надзор од стране органа старатељства (7,76%) и друге мере.

Центар у поступцима са децом са проблемима у понашању обавља:

- дијагностику породичних и социјалних прилика из којих потиче малолетник на основу које доставља мишљење Суду;
- саветодавни рад са појединцем и/или породицом;
- теренске посете породици;
- учествује у свим претресима/седницама већа на Суду (представник органа старатељства);
- учествује на седницама већа (као стручно лице) када је оштећени малолетно лице;
- учествује у информативним разговорима које обавља Полицијска управа када приведе малолетника;
- надзор и координација реализације васпитних мера;
- извештавање Суда о току реализације или обуставе васпитне мере.

Посебно треба истаћи да је Центар веома ангажован у реализацији мера - васпитног налога и посебне обавезе јер код ових мера Центар је ангажован у стварању услова, организовању и реализацији мера.

Центар за социјални рад Града Новог Сада је склопио осам споразума који се односе на реализацију васпитних налога и посебних обавеза (укључивање, без надокнаде, у рад хуманитарних организација или послове социјалног, локалног или еколошког садржаја) са следећим субјектима: Геронтолошки центар "Нови Сад" (претходних година нису реализовани због Короне), ЈКП Градско зеленило Нови Сад, Свратиште за децу улице, Јавно градско саобраћајно предузеће "Нови Сад", Едукативни центар, Распустилиште, Црвени крст Новог Сада и НВО Каритас. Тешкоћа приликом реализовања ове врсте васпитних налога и посебних обавеза јесте то што малолетници нису осигурани за време док се реализује налог или обавеза.

У реализацији васпитних налога и мера посебне обавезе (укључивање у појединачни или групни третман у одговарајућој здравственој установи или саветовалишту) Центар сарађује са: Саветовалиштем за брак и породицу ЦСР Нови Сад и Новосадским хуманитарним центром.

Реализација васпитних налога и посебних обавеза (редовно похађање школе) се планира за сваког малолетника конкретно и то са школом коју похађа.

Током 2022. године изречене су укупно 61 мера посебне обавезе, од стране Суда, и то:

- Укључивање без надокнаде у рад хуманитарних организација или обављање послова социјалног, локалног и еколошког садржаја – 40 (65,57%);
- Редовно похађање школе и неизостајање са посла – 7 (11,47%);
- Укључивање у појединачни или групни третман у одговарајућој здравственој установи или саветовалишту – 10 (16,39%);
- оспособљавање за одговарајуће занимање – 4(6,56%)

У току 2022. године изречено је 26 васпитних налога од стране Вишег јавног тужилаштва и Суда.

Структура изречених васпитних налога је следећа:

- Укључивање, без накнаде, у рад хуманитарних организација или послове социјалног рада – 22 (84,61%);
- Укључивање у појединачни или групни третман у одговарајућој здравственој установи или саветовалишту – 3 (11,54%);
- Редовно похађање школе или редовно одлажење на посао – 1 (3,85%).

Категорији деце и младих са проблемима у понашању, у току 2022. године, пружено је укупно 2.233 права, мера, услуга и стручних поступака. Број и структура пружених права, мера, услуга и стручних поступака, у току 2022. године, била је следећа: старатељство – 14(0,63%), непосредно старатељство - 13 (0,58%), привремено старатељство – 10(0,45%), једнократна новчана помоћ – 73 (3,27%),

дневни боравак – 22(0,98%), налаз и мишљење суду у кривичном поступку – 287 (12,85%), налаз и мишљење суду у прекршајном поступку – 219 (9,81%), налаз и мишљење суду о целисходности за покретање припремног поступка –13 (0,58%), смештај у прихватилиште – 15 (0,4%), смештај у установу социјалне заштите – 12 (0,54%), смештај у другу породицу – 11 (0,49%), индивидуално саветовање – 230(10,3%), саветодавно усмеревање породице – 302 (13,52%), интервенције и посредовање код других институција – 21(0,94%) и друге услуге и стручни поступци: почетна процена – 309 (13,84%), поновни преглед – 88 (3,94%), план услуга – 47 (2,1%), евалуација плана услуга – 9 (0,4%), праћење-мониторинг – 41(1,84%), други стручни поступци – 377 (16,88%) и сл.

Поремећени породични односи

Поремећени породични односи, из аспекта рада Центра, су специфична појава, а посебно када су у питању деца. Наиме, Центар има улогу Органа старатељства и циљ му је заштита деце у поступцима које врше њихови родитељи. У непосредном раду стручни радници раде са родитељима и у току тог рада деца се укључују у складу са узрастом, врстом проблематике и смерницама Породичног закона.

Стручни радници Центра раде, на захтев Суда, процену родитељске подобности и достављају Суду мишљење који од родитеља је подобнији за бригу и старање о деци. У оквиру тог мишљења достављају и предлог модела виђања деце и издржавања деце. Поступци регулисања издржавања и регулисања личних односа деце и родитеља се раде посебно и обично се јављају после развода брака, односно најчешће су то измене претходних одлука и договора родитеља.

У току 2022. године, категорији корисника са поремећеним породичним односима пружено је 1.627 права, мера и услуга социјалне и породично-правне заштите. Број и структура пружених права, мера, услуга и стручних поступака, у току 2022. године била је следећа: индивидуално саветовање – 265 (16,29%), саветодавно усмеревање породице – 204(12,54%), налаз и мишљење суду за вршење родитељског права – 303 (18,62%), налаз и мишљење суду за регулисање личних односа деце и родитеља – 36 (2,21%), једнократна новчана помоћ – 37 (2,27%), старатељство –3 (0,18%); непосредно старатељство – 3 (0,18%), привремено старатељство – 4 (0,25%), привремено колизијско старатељство – 4 (0,25%), интервенције и посредовање код других институција – 14 (0,86%), налаз и мишљење установи социјалне заштите – 10(0,61%), налаз и мишљење полицији – 12 (0,74%), налаз и мишљење другим институцијама – 19 (1,17%) и остале услуге и стручни поступци: почетна процена- 200 (12,29%), поновни преглед – 95 (5,84%), усмерена процена – 11 (0,68%), план услуга – 20 (1,23%), праћење-мониторинг- 57 (3,5%), други стручни поступци- 314(19,29%) и сл.

Остала деца и млади

У току 2022. године, овој категорији деце и младих је пружено 1.687 права, мера услуга и стручних поступака. Број и структура пружених права, мера, услуга и стручних поступака, које су биле реализоване је била следећа: старатељство – 7 (0,41%), непосредно старатељство – 2 (0,12%), привремено старатељство – 15(0,89%), привремено колизијско старатељство - 3 (0,18%), једнократна новчана помоћ – 82 (4,86%), превентивни надзор – 9 (0,53%), индивидуално саветовање – 136 (8,06%), саветодавно усмеравање породице –111 (0,66%), издавање потврда и уверења – 154 (9,13%), сагласност за располагање имовином (наследничке изјаве, отуђење имовине, уговори о доживотном издржавању) – 171 (10,14%), интервенције и посредовање код других институција – 3 (0,18%), дневни боравак – 13 (0,78%), свратиште – 83 (4,92%) и друге услуге и стручни поступци: почетна процена - 203 (12,03%), поновни преглед - 47 (2,79%), план услуга - 10 (0,59%), праћење-мониторинг- 20 (1,18%), други стручни поступци- 291 (17,25%) и сл.

Напомене о практичном раду службе

У практичном раду Службе за заштиту деце и младих, у току 2022. године, може се издвојити следеће:

- Предузете су мере да се промени пракса задуживања супервизора за вођење случаја с обзиром да је констатовано да се окупираност значајног дела радног времена супервизора непосредним радом са корисницима, као водитељ случаја или члан тима, негативно одражава на организацију рада и квалитет и доступност супервизије. Током 2022. године супервизори нису задуживани за нове предмете, али су наставили рад као водитељи случаја у предметима којима су раније задужени. Супервизори су имали обезбеђену екстерну супервизију од стране Покрајинског завода за социјалну заштиту.
- Флукуација стручних радника по службама је прекинута, али организација посла је била отежана због све чешћих одлазака стручних радника на боловање.
- Просторни услови за рад у смислу опремљености канцеларија су адекватни. Постоји потреба за обезбеђивањем ормара и заменом радних столица у одређеном броју канцеларија.
- Надгледани контакти између деце и родитеља одвијали су се у салама и дворишту Центра. Уочена је потреба за опремањем и бољим организовањем простора у коме се одвијају надгледани контакти.
- Обезбеђена је административна подршка за стручни рад са корисником и обављање супервизијског процеса у складу са описаним капацитетима. Консултативна правна подршка водитељима случаја је била обезбеђена у оквиру постојећих скромних услова.
- Стручни радници Службе за заштиту деце и младих су по захтеву тужилаштва спроводили форензичке интервјуе са злостављаном децом у

- „скрин“ соби ЦСР. Присутствовали су суђењима и пружали подршку злостављаној деци у „скрин“ соби Вишег суда у Новом Саду.
- Размена информација између запослених и руководиоца одвијала се континуирано, свакодневном усменом разменом информација и консултацијама, путем електронске поште и телефона, те састанцима са супервизорима и колегијумима службе.
  - Приликом расподеле предмета узимана су у обзир посебна знања и вештине стручних радника, број предмета и њихова сложеност, учешће у стручном тиму и реализацији усмерене процене.
  - Нереално кратки рокови за поступање спрам количине посла и броја извршилаца, обавезе вођења обимне евиденције и документације о раду са корисником, условили су великим делом присутна одступања од утврђених законских рокова. Посебно обележје рада у Служби за заштиту деце и младих је, готово свакодневно, учешће више стручних радника у судским поступцима.
  - Стручни радници из Службе за заштиту деце и младих раде са корисницима из мреже насеља Града Новог Сада и Сремских Карловаца. Стога је потребна велика мобилност и излазак на терен на широј територији града и околине.
  - Имајући у виду да наша средина не располаже довољним бројем хранитељских породица, као и да све већи број деце смештамо у установе социјалне заштите изван Новог Сада, као и да у Војводини не постоји установа намењена малолетним почиоцима кривичних дела, стручни радници често одлазе на терене по целој Србији што захтева додатне ресурсе.
  - Протеклих година дошло је промене законодавног оквира и добили смо низ налога/упутстава Министарства за поједине корисничке групе и поступке (деца у уличној ситуацији, малолетнички бракови, деца изложена насиљу у породици, вршњачко насиље, извршење и др.), а што подразумева подизање стандарда стручног рада на заштити деце и самим тим веће људске ресурсе.
  - Присутан је пораст броја корисника са комплексним потребама, те се константно повећава број примењених мера, услуга и стручних поступака. Најизраженији проблеми тичу се заштите деце без адекватног родитељског и породичног старања и деце и младих са менталним сметњама. Наиме, све су мање могућности смештаја деце у хранитељске породице и установе социјалне заштите. Постоји изражен проблем смањеног интресовања грађана за бављање хранитељством и изостанак кампање на националном нивоу која би промовисала ову услугу. Смештајни капацитети у установама социјалне заштите су недовољни, те одређеном броју деце није обезбеђено трајније збрињавање. Већи проблеми у обезбеђивању услуга смештаја за децу без адекватног родитељског старања и младе са сметњама у развоју решавани су укључивањем инспекције. Ипак, поред активног укључивања инспекцијског органа и даље одређен број деце са психијатријским тешкоћама и проблемима у понашању нема обезбеђен смештај.
  - У оквиру примарне и секундарне здравствене заштите услуга психијатра за децу је недоступна, а у оквиру терцијалне здравствене заштите доступна у

врло ограниченом обиму, што посебно отежава рад на заштити интереса деце са овом врстом проблема.

- У току 2022. године организована је „Конференција стручњака ангажованих на пословима рада са малолетним учиниоцима кривичних и прекршајних дела са подручја Јужнобачког округа“. На конференцији су учествовали: Апелациони и Виши суд у Новом Саду, Апелационо и Више јавно тужилаштво у Новом Саду, МУП Републике Србије, Прекршајни суд у Новом Саду, центри за социјални рад на подручју Јужнобачког округа, Републички и Покрајински завод за социјалну заштиту и UNICEF.
- Током 2022. године, Службе за заштиту деце и младих је реализовала следеће пројектне и програмске активности: „Сервис подршке деци и младима са психолошким и психијатријским тешкоћама“, „Психосоцијална подршка деци у поступку развода родитеља“, „Буди дете не насилник“, „Програм бриге за младе родитеље кроз подстицајно родитељство“, „Стоп сексуалном насиљу“.

Интерни тим за спречавање насиља

Интерни тим за спречавање насиља, у току 2022. године, је чинило девет стручних радника и формиран је са циљем што ефикаснијег, увремењеног и усмереног реаговања и поступања ЦСР у предметима насиља као и давања стручне процене, подршке и помоћи жртвама насиља, уз директну и свакодневну координацију и сарадњу са другим институцијама система, које такође имају своју улогу у циљу спречавања и процесуирања насиља у породици.

Интерни тим ради на пословима спровођења стручног поступка у свим предметима сумње на извршено породично и партнерско насиље, што подразумева дијагностику, сачињавање стручне процене, сачињавање налаза и мишљења које се доставља ПУ Нови Сад и ОЈТ Нови Сад, размена информација са наведеним институцијама, упућивање, информисање и саветовање жртве о услугама и правима које има, обезбеђивање заштите физичког и психолошког интегритета кроз смештаје у „Сигурну женску кућу“, пружање правне помоћи при сачињавању тужби за мере заштите од насиља, давање мишљења Основном суду у вези сврсисходности мера заштите од насиља, сачињавање индивидуалног плана са жртвама насиља, праћење истог, учествовање у судским поступцима и у тужилачким поступцима, по захтеву суда, ВЈТ и ОЈТ, сачињавање процена при отпуста осуђеника са издржавања затворске казне за почињено кривично дело насиља у породици.

Ступањем на снагу Закон о спречавању насиља у породици („Сл. гласник РС“, бр.94/2016) уређује се спречавање насиља у породици и поступање државних органа и установа у спречавању насиља у породици и пружању заштите и подршке жртвама насиља у породици. Циљ овог закона је да на општи и јединствен начин уреди организацију и поступање државних органа и установа и тиме омогући

делотворно спречавање насиља у породици и хитну и благовремену заштиту и подршку жртвама насиља у породици.

За спречавање насиља у породици и пружању заштите жртвама породичног насиља одређеним овим законом надлежни су полиција, јавна тужилаштва, судови опште надлежности и прекршајни судови као надлежни органи и центри за социјални рад као установе. Што се тиче самог поступка од суштинског значаја је пријава и препознавање насиља у породици. Центри за социјални рад дужни су да неодложно пријаве полицији или јавном тужиоцу свако сазнање о насиљу у породици. У даљем поступању надлежног полицијског службеника процењује се ризик. Пре окончања ризика надлежни полицијски службеник може да затражи мишљење центра за социјални рад јер је центар за социјални рад у поступцима насиља именован у помоћни орган полиције. Ако после процене ризика надлежни полицијски службеник установи непосредну опасност од насиља у породици доноси се наређење којим се изриче хитна мера учиниоцу који је доведен у надлежну организациону јединицу полиције. Хитне мере су: мера привременог удаљавања учиниоца из стана и мера привремене забране учиниоцу да контактира жртву. Наређењем могу да се изрекну обе мере. Након тога, после пријема обавештења, процене ризика и наређења основни јавни тужилац вреднује процену полиције и уколико процени непосредну опасност дужан је да суду поднесе предлог да се хитна мера продужи у року од 24 х. Трајање хитне мере коју изриче надлежни полицијски службеник траје 48 сати од уручења наређења. Суд може хитну меру продужити за још 30 дана.

У току 2022. године отворено је 1.670 предмета насиља у породици и партнерским односима, на којима се радило у Интерном тиму за спречавање насиља.

У току 2022. године изречено је 3.897 хитних мера, од чега је 2.185 (56%) изрекао полицијски службеник, а 1.712 (44%) мера је продужио Суд.

7. Број хитних мера изречених учиниоцима у току 2022. године (према Закону о спречавању насиља у породици) према врсти мере и службеном лицу које изриче меру

Број хитних мера	Службено лице које изриче меру		УКУПНО
	Полицијски службеник	Суд	
Мера привременог удаљења учиниоца из стана	685	541	1.226
Мера привремене забране учиниоцу да контактира жртву насиља и прилази јој	1.500	1.171	2.671
УКУПНО	2.185	1.712	3.897

У току 2022. године Суд је изрекао 183 мере заштите од насиља у породици, према Породичном закону, и то:

- издавање налога за иселјење из породичног стана или куће, без обзира на право својине односно закупа непокретности – 14 (7,65%);
- издавање налога за усељење у породични стан или кућу, без обзира на правој својине односно закупа непокретности – 1 (0,55%);
- забрана приближавања члану породице на одређеној удаљености – 61 (33,33%);
- забрана приступа у простор око места становања или места рада члана породице – 39 (21,31%);
- забрана даљег узнемиравања члана породице – 68 (37,16%).

Свратиште за децу улице

У току 2022. године, у Центру за социјални рад Града Новог Сада, у складу са Програмом унапређења социјалне заштите Града Новог Сада, реализована је услуга Свратишта за децу улице.

Свратиште заснива методологију рада на принципима добровољности, партиципативности и осмишљавању услуге тако да одговара потребама и интересовањима корисника. Већина корисника потиче из породица које живе у условима апсолутног сиромаштва и социјалне искључености. Најзначајнији ризици којима су корисници изложени се односе на:

- здравствени аспект (услед конзумирања хране коју родитељи проналазе на улици, због неадекватних стамбених услова, неадекватних услова за одржавање личне хигијене, итд.) и
- едукативни аспект (нередовно похађање наставе, низак капацитет родитеља да пружи подршку детету у обављању школских обавеза, итд.).

Активности у оквиру услуге Свратишта обухватају: обезбеђивање оброка за кориснике; обезбеђивање услова за одржавање личне хигијене; набавку одеће и обуће и обезбеђивање услова за њихово одржавање; обезбеђивање боравка; посредовање у обезбеђивању доступности услуга у заједници (здравствених, образовних, социјалних, правних и др.); едукацију и подршку корисника у стицању основних животних вештина; пружање психо-социјалне подршке; подршка у активном учешћу корисника у обављању школских обавеза.

Корисници Свратишта су она деца и млади старости од 5 до 19 година. У току 2022. године, услугу Свратишта користило је 722 корисника. Реализовано је 11.535 посета корисника што је просечно 32 посете по дану. Обезбеђено је 9.870 оброка корисницима, реализовано 4.784 хигијенских мера и 99 медицинских мера. Одржано је 986 едукативних радионица за овладавање животним вештинама и 842 пута је пружена подршка у школовању.

Од 1. септембра 2017. године, у просторијама Свратишта, реализује се програм Функционалног основног образовања одраслих. Овај програм реализује наставно особље ШОСО „Милан Петровић“ у просторијама Свратишта за децу улице.

Програм је намењен деци који су старији од 15 година, а нису завршили основну школу.

Свратиште, у свакодневном раду, има развијену сарадњу са домовима здравља, Одељењем полицијске испоставе Стари Град и Одељењем за малолетничку делинквенцију, као и са три основне школе које похађају корисници Свратишта.

Меморандуми о сарадњи, који регулишу сарадњу у активностима размене знања и искустава и донација у роби, су потписани са:

- Удружењем грађана „Послови за младе“ и
- Удружењем „Црвена линија“

Такође, потписан је Меморандум са Медицинским факултетом Универзитета у Новом Саду којим се регулише обављање студентске праксе студената специјалне едукације, специјалне рехабилитације и логопедије у социјалној услузи Свратишта.

Свратиште је члан Регионалне мреже за децу укључену у живот и рад на улици и активно учествује у састанцима и комуникацији мреже.

5.3. СЛУЖБА ЗА ЗАШТИТУ ОДРАСЛИХ И СТАРИХ

Служба за заштиту одраслих и старих лица бави се социјалном и породично-правном заштитом одраслих и старих лица.

Рад Службе за одрасла и стара лица обухвата следеће групе корисника: **одрасли и стари са сметњама у развоју и инвалидитетом, одрасли и стари са проблемима у понашању, одрасли и стари са поремећеним породичним односима, одрасла и стара лица са потребама за домским смештајем и другим услугама локалне заједнице и остала одрасла и стара лица.**

Овим категоријама корисника пружају се следеће услуге социјалне и породично-правне заштите: старатељство; привремено старатељство, смештај у установу социјалне заштите, смештај у другу породицу, достављање стручних извештаја казнено-поправним домовима, давање предлога и мишљења другим институцијама, пружање помоћи грађанима у остваривању одређених права, посредовање код других институција, помоћ у кући, смештај у дневни боравак, смештај у прихватилиште, социјално становање у заштићеним условима, једнократна новчана помоћ, интервентна новчана помоћ, помоћ у натури, опрема код првог смештаја, накнада трошкова сахране за лица без сродника, односно за лица која нису била у обавези издржавања и НН лица и сл.

У Служби за заштиту одраслих и старих, у 2022. години, је радило 16 стручних радника: руководилац, два супервизора и 13 водитеља случаја (седам социјалних радника и шест психолога).

Рад је организован у две супервизијске групе у којима је ангажовано 13 водитеља случаја који кроз свој рад пружају помоћ и заштиту корисницима старијим од 26 година у области социјалне и породично-правне заштите.

У току 2022. године, запослени у Служби за заштиту одраслих и старих су учествовали на следећим едукацијама, округлим столовима, конференцијама и слично:

- „Етичке дилеме у социјалној заштити“
- „Outreach / Теренски сарадник иновативна превентивна међусекторска услуга“
- „Дисхармонично одрастање“
- „Суочавање са собом - етичке дилеме у социјалној заштити“
- „Како побољшати имиџ Центара за социјални рад и установа здравствене заштите“
- „Вишеднева едукација запослених у јавном сектору“
- „Стратешки план установа 2022. - 2026.“
- „Сиромаштво, социјална искљученост, бескућништво – стратегија превенције и реаговања“
- „Извршење васпитних мера и улога система социјалне заштите у том поступку“
- „Управљање и располагање имовином лица под старатељством – примери добре праксе“
- „Стручна подршка Покрајинског завода за социјалну заштиту супервизорима у центрима за социјални рад у АП Војводини“
- „Препознавање фактора ризика за трговину људима“
- „Ефикасно превладавање стреса“
- „Болести зависности - специфичности рада с уживаоцима наркотика“
- „Људи говоре о интеракцији и пројекцији“
- „Палијативно збрињавање у Србији – стање и перспектива“
- „Међународна конференција о делатности социјалне заштите“
- „Постпенална заштита – важна карика живота осуђених лица“
- „Обука за вођење случаја у Центрима за социјални рад“
- „Психологија између професије и науке“
- 42. Сусрети социјалних радника, са темом „Од изолације до сусрета – изазови социјалног рада у ванредним и кризним ситуацијама“
- „За живото у заједници“ - изазови деинституционализације и развој услуга у заједници
- „Болести зависности- зависност од коцке“
- „Улога Центара за социјални рад у прелиминарној идентификацији и пружању подршке жртвама трговине људима“
- „Етика у раду са старијима“
- „Ко креира слику медија о нама“
- „Зависност од видео игара и друштвених мрежа“
- „Брак и сексуалност-од традиције до постмодерне“
- „Међусобно јаки за изазов сваки“
- „Утицај раног детињства на одрасли живот“
- „Промена је у нама“

- Психотерапијски рад у социјалној заштити
- „Заштита и подршка-стубови помоћи жртвама насиља у породици“
- „ Болести зависности- алкохолизам“
- „Обавезе према родитељима: да ли су заборављени“
- „Перспективе даљег развоја програма и услуга у области социјалне заштите у Граду Новом Саду“

8. Кретање укупног броја одраслих и старијих корисника социјалне и породично-правне заштите

Одрасла и стара лица	2021.	%	2022.	%	Индекс
Одрасли и стари са сметњама у развоју и инавалдитетом	3.299	53,34	3.609	52,33	109
Одрасли и стари са проблемима у понашању	419	6,77	445	6,37	106
Поремећени породични односи	226	3,65	239	3,46	106
Потребе за домским смештајем и другим услугама локалне заједнице	2.134	34,5	2.500	36,25	117
Остала одрасла и стара лица	107	1,73	103	1,49	99
УКУПНО	6.185	100	6.896	100	111

Кретање укупног броја корисника – Укупан број одраслих и старијих корисника се, у 2022. години, се повећао за 11% у односу на претходну годину. Пораст броја корисника је евидентиран у готово свим категоријама одраслих и старијих лица.

Процентуална структура корисника - Структура подгрупа одраслих и старијих лица корисника социјалне и породично-правне заштите је била следећа: одрасла и стара лица са сметњама у развоју и инавалдитетом - 52,33% ; одрасла и стара лица са проблемима у понашању - 6,37% , одрасла и стара лица са поремећеним породичним односима - 3,46%, одрасла и стара лица са потребама за домским смештајем и другим услугама локалне заједнице - 36,25% и остала одрасла и стара лица – 1,49%. Процентуална структура подгрупа одраслих и старијих лица је слична као и претходне године.

Анализа корисника према категоријама

Одрасли и стари са сметњама у развоју и инвалидитетом

У категорији одраслих и старих лица са сметњама у развоју и инвалидитетом, у току 2022. године, је евидентирано 3.609 лица, што је 9% више него претходне године. Структура корисника је одређена према следећим врстама проблема: телесни инвалидитет – 1.187 (32,92%), интелектуални инвалидитет – 522 (14,46%), ментални инвалидитет – 1.619 (44,86%), сензорни инвалидитет – 147(4,07%), первазивни развојни поремећај – 3(0,08%), и вишеструка ометеност – 131 (3,63%).

Одрасли и старији са проблемима у понашању

У току 2022. године, у категорији одраслих и старих лица са проблемима у понашању евиденирано је 445 корисника, што је 6% више у односу на претходну годину. Структура корисника је одређена према следећим врстама проблема: сукоб са заједницом – 1 (0,22%), угрожавање сопствене безбедности – 43(9,66%), угрожавање безбедности других лица – 8 (1,79%), злоупотреба алкохола – 88 (19,77%), злоупотреба дрога и других опојних средстава – 17 (3,82%), сукоб са законом- вршење кривичних дела – 280 (62,92%) и скитња – 3 (0,67%), остали корисници – 5(1,12%).

Поремећени породични односи

У категорији одраслих и старих лица из породица са поремећеним породичним односима, у току 2022. године, је евидентирано је 239 корисника. Ова категорија се односи на одрасла и стара лица која имају проблеме везано за: партнерски конфликт - 199 (83,26%) и остале конфликте у породици – 40 (16,74%). Проблеми поремећених породичних односа у породицама са малолетном децом су приказани кроз рад Службе за заштиту деце и младих.

Одрасли и стари са потребама за домским смештајем и другим услугама локалне заједнице

У категорији одраслих и старих лица са потребама за домским смештајем и другим услугама локалне заједнице, у току 2022. године, евидентирано је 2.500 лица, што је 17% више него претходне године. Структура корисника у овој категорији је одређена према следећим поткатегоријама: самозанемаривање – 3(0,12%) старачко домаћинство – 77 (3,08%), самачко домаћинство – 125 (5%), губитак значајне особе 1 (0,04%), ограничене способности и изражене тешкоће за самосталан живот – 2.042 (81,68%) и остале врсте потреба и проблема - 252 (10,08%).

Остала одрасла и стара лица

У категорији осталих одраслих и старих лица, у току 2022. године, евидентирано је 103 лица, што је за 1% мање него претходне године. Структуру према поткатегијама чине: жртве трговине људима – 6 (5,82%) бескућници – 35(33,98%), избеглице – 6 (5,82%), интерно расељена лица – 5 (4,85%), и одрасли и стари са осталим врстама социјалне искључености – 51 (49,51%).

Реализација права, мера и услуга социјалне и породично-правне заштите и стручних поступака

9. Кретање услуга социјалне и породично-правне заштите

Услуге социјалне и породично-правне заштите	2021.	2022.	%
Старатељство	439	460	2,93
Непосредно старатељство	168	175	1,11
Привремено старатељство	609	883	5,63
Привремено колизијско старатељство	4	2	0,01
Покретање поступка за лишавање пословне способности	27	25	0,16
Додатак за помоћ и негу другог лица	872	883	5,63
Увећани додатак за помоћ и негу другог лица	1.301	1.291	8,23
Једнократна новчана помоћ	153	203	1,29
Помоћ у натури	4	1	0,006
Почетна процена	1.892	2.016	12,85
Поновни преглед	607	734	4,68
Усмерена процена	2	0	0
План услуга	387	365	2,33
Евалуација плана услуга	239	184	1,17
Неодложне интервенције	109	81	0,52
Процена подобности старатеља	130	254	1,62
Упућивање на специјалистичку процену	5	1	0,006
Заступање	173	102	0,65
Праћење (мониторинг)	514	574	3,66
Други стручни поступци	3.464	3.621	23,09
Дневни боравак	211	227	1,45
Помоћ у кући	293	301	1,92
Сахране	52	56	0,36
Интервенције и посредовање код других институција	5	3	0,02
Персонална асистенција	31	41	0,26
Индивидуално саветовање	434	404	2,58
Саветодавно усмеравање породице	35	43	0,27
Смештај у другу породицу	3	4	0,02
Смештај у установу социјалне заштите	1.231	1.326	8,45

Смештај у прихватилиште	98	95	0,61
Социјално становање у заштићеним условима	15	15	0,09
Становање у малој кућној заједници	22	24	0,15
Друга врста смештаја	8	9	0,06
Налаз и мишљење суду у поступку за лишење пословне способности	1	5	0,03
Налаз и мишљење суду у поступку заштите права корисника	2	1	0,006
Налаз и мишљење здравственој установи	3	4	0,02
Налаз и мишљење установи социјалне заштите	227	406	2,59
Налаз и мишљење локалној самоуправи	3	1	0,006
Налаз и мишљење другим институцијама	699	749	4,78
Сагласност за управљање имовином	38	29	0,18
Сагласност за располагање имовином (наследничке изјаве, отуђење имовине...)	162	84	0,53
УКУПНО	14.672	15.682	100

У току 2022. године, 15.682 права, мера, услуга и стручних поступака, су пружене категорији одраслих и старијих лица, што је за 7% више него претходне године.

Реализација услуга социјалне заштите према категоријама корисника

Одрасли и стари са сметњама у развоју и инавалдитетом

Категорији одраслих и старих лица са сметњама у развоју и инавалдитетом, у току 2022. године, пружено је 7.643 права, мера и услуга социјалне и породично-правне заштите. Број и структура реализованих права, мера, услуга и стручних поступака била је следећа: додатак за помоћ и негу другог лица - 730 (9,55%), увећани додатак за помоћ и негу другог лица - 1.020 (13,34%), старатељство – 436 (5,7%), непосредно старатељство – 160 (2,09%), привремено старатељство – 591 (7,73%), смештај у установу социјалне заштите – 568 (7,43%), дневни боравак – 208 (2,72%), помоћ у кући – 83 (1,08%), смештај у прихватилиште – 39 (0,51%), смештај у другу породицу – 4 (0,05%), персонална асистенција – 30 (0,39%), становање у малој кућној заједници – 22 (0,29%), налаз и мишљење установи социјалне заштите – 147 (1,92%), налаз и мишљење другим институцијама – 30 (0,39%), процена подобности старатеља – 177 (2,31%), заступање – 87 (1,14%), сагласност за управљање имовином – 28 (0,37%), сагласност за располагање имовином – 77 (1,01%) и друге услуге и стручни поступци: почетна процена - 484 (6,33%), праћење-мониторинг – 143 (1,87%), план услуга – 55 (0,72%), поновни преглед - 469 (6,14%), други стручни поступци – 1.270 (16,62%) и слично.

Одрасли и стари са проблемима у понашању

У току 2022. године, категорији одраслих и старих лица са проблемима у понашању, пружено је 735 права, мера и услуга социјалне и породично-правне заштите. Број и структура пружених права, мера, услуга и стручних поступака била је следећа: старатељство – 19 (2,58%), непосредно старатељство - 12 (1,63%), привремено старатељство- 17 (2,31%), смештај у установу социјалне заштите – 12 (1,63%), једнократна новчана помоћ – 58 (7,89%), индивидуално саветовање – 13 (1,77%), налаз и мишљење установи социјалне заштите – 6(0,82%); налаз и мишљење другим институцијама – 92(12,52%), смештај у прихватилиште - 8 (1,09%), налаз и мишљење полицији – 31(4,22%), заступање - 7 (0,95%) и друге услуге и стручни поступци: почетна процена- 151 (20,54%), праћење-мониторинг- 22 (2,99%), поновни преглед- 59(8,03%), други стручни поступци - 148 (20,14%) и сл.

Одрасли и стари из породица са поремећеним породичним односима

У току 2022. године, категорији одраслих лица са поремећеним породичним односима пружено је 275 права, мера и услуга социјалне и породично-правне заштите. Број и структура реализованих права, мера, услуга и стручних поступака била је следећа: једнократна новчана помоћ – 10(4,62%), смештај у установу социјалне заштите – 4(1,65%), смештај у прихватилиште – 1(0,33%), налаз и мишљење другим институцијама – 14(2,97%), интервенције и посредовање код других институција - 2(0,99%), индивидуално саветовање – 38(14,19%), саветодавно усмеравање породице - 11 (3,3%), налаз и мишљење установи социјалне заштите – 5(1,32%), налаз и мишљење полицији – 10 (2,31%) и друге услуге и стручни поступци: почетна процена- 46(16,83%), праћење-мониторинг- 12(1,98%), поновни преглед- 8(4,95%), план услуга – 3 (0,99%), евакуација плана услуга – 2 (0,33%), заступање –1 (0,66%), други стручни поступци - 55 (22,11%) и сл.

Одрасли и стари са потребама за домским смештајем и другим услугама локалне заједнице

Категорији одраслих и старих лица са потребама за домским смештајем и другим услугама локалне заједнице, у току 2022. године, пружено је 5.502 права, мера и услуга социјалне и породично-правне заштите. Број и структура реализованих права, мера, услуга и стручних поступака била је следећа: старатељство – 16 (0,29%), непосредно старатељство – 10 (0,18%), привремено старатељство – 338 (6,14%), смештај у установу социјалне заштите – 803(14,59%), помоћ у кући – 237 (4,31%), додатак за помоћ и негу другог лица – 176 (3,2%), увећани додатак за помоћ и негу другог лица – 311 (5,65%), једнократна новчана помоћ – 186 (3,38%),

посебна новчана накнада – 18(0,33%), процена подобности старатеља – 90 (1,63%), смештај у прихватилиште – 37 (0,67%), дневни боравак – 19 (0,34%), налаз и мишљење установи социјалне заштите – 278 (5,05%), налаз и мишљење другим институцијама – 36 (0,65%), и друге услуге и стручни поступци: почетна процена- 564(10,25%), праћење-мониторинг - 22 (0,4%), план услуга - 114 (2,07%), евакуација плана услуга - 7 (0,13%), поновни преглед - 142 (2,58%), други стручни поступци- 1.282 (23,3%) и слично.

Остала одрасла и стара лица

Категорији осталих одраслих и старих лица, у току 2022. године, пружено је 201 право, мера и услуга социјалне и породично-правне заштите. Број и структура реализованих права, мера, услуга и стручних поступака била је следећа: смештај у установу социјалне заштите – 12 (5,97%), смештај у прихватилиште – 16 (7,96%), старатељство – 3 (1,49%), привремено старатељство – 18 (8,95%), једнократна новчана помоћ – 30 (14,92%), налаз и мишљење установи социјалне заштите – 11(5,47%) и друге услуге и стручни поступци: почетна процена - 20 (9,95%), поновни преглед - 19 (9,45%), план услуга – 3 (1,49%), неодложне интервенције – 3(1,49%), праћење – мониторинг – 2 (0,99%), други стручни поступци- 37 (18,41%) и слично.

Напомена о практичном раду службе:

Стручни рад је у потпуности усклађен са Правилником о организацији, нормативима и стандардима рада центара за социјални рад, као што је усклађена и евиденција и документација о стручном раду. Стручни радници раде на електронском вођењу досијеа, поштујући прописану документацију предвиђену Правилником.

Расподела предмета врши се у складу са интерном евиденцијом руководиоца службе, а нарочито се води рачуна о једнакој оптерећености водитеља случаја.

Размени информација у оквиру службе се поклања велика пажња и она тече на више нивоа, путем mail групе где размена информација иде на дневном нивоу, као и путем вибер групе.

Водитељи случаја у служби су додатно оптерећени пословима непосредних старатеља, а сваки водитељ случаја има осам или девет штићеника који, уколико нису на смештају у установи социјалне заштите, захтевају додатни ангажман, јер се мора водити рачуна о свим сферама њиховог функционисања.

Уочен је и повећан број лица која се стављају под непосредно старатељство. Такође, повећан је и број захтева за привремена старатељства, као и број непосредних привремених старатељстава.

У Служби за заштиту одраслих и старих лица и даље је евидентан пораст броја корисника који је условљен друштвеним околностима као што су пораст удела старог становништва, одсуство породичне бриге и старања, пораст броја оболелих од деменције и других менталних сметњи, као и други проблеми у породици који захтевају интервенцију система.

Ургентан, неодложан пријем у Прихватилиште од октобра 2022. године се реализује без прибављања PCR теста, што је олакшало рад и омогућило да се корисницима пружи правовремена услуга.

У оквиру службе током 2022. године су успешно функционисала дежурства на дневном нивоу за хитне и неодложне интервенције, када се услуга пружа одмах.

У току 2022. год. Министарство за бригу о породици и демографију је издало следећа мишљења:

Дана 16.08.2022. Министарство је дало мишљење о обавезности отварања текућих рачуна искључиво на име штићеника.

Дана 21.09.2022. дало је мишљење о законском основу за дефинисање критеријума приликом одлучивања о предлагачу поступака лишења пословне способности ценивши финансијске могућности сродника, односно када предлагачи треба да буду сродници, а када орган старатељства. Мишљење је да орган старатељства када процени да постоји потреба да се поднесе предлог за лишење пословне способности за одређено лице дужан и поднети такав предлог уколико то не учине сродници овлашћени законом.

Дана 07.11.2022. године заprimљена је инструкција о поступању у вези са реализовањем медијских активности.

Дана 08.11.2022. године примљено је мишљење везано за примену уговора о доживотном издржавању приликом смештаја у установе социјалне заштите.

У оквиру Службе за заштиту одраслих и старих лица дана 01.11.2022. године почело је да се примењује интерно упутство о завршетку рада, раздужењу и архивирању предмета. На овај начин смо подigli степен пажње на виши ниво приликом завршетка рада на случају.

Крајем 2022. године стручни радници службе су прошли предвиђени програм обуке за нови софтверски програм СОЗИС.

Социјално становање у заштићеним условима

На основу Одлуке о социјалној заштити Града Новог Сада, услуга социјалног становања у заштићеним условима обезбеђује се старим лицима која су у стању да се сама старају о себи, самохраним родитељима са децом и другим социјално угроженим лицима, смештеним у објектима за колективно становање којима располаже Град Нови Сад.

Услуга се реализује у 2 стамбене зграде, са 13 стамбених јединица, на адреси Клисански пут 3 и 5. У току 2022. године услугу је користило 15 лица.

Центар за бескућнике и бескућнице

У складу са Програмом унапређења социјалне заштите Града Новог Сада, у 2022. години, Центар за социјални рад је реализовао програм: „Центар за бескућнике и бескућнице“.

Програм је реализован у временском периоду од јануара до априла 2022. године и новембар и децембар 2022. године.

Програм је намењен: пунолетним лицима у стању социјалне потребе (стамбено необезбеђени); лицима која су била на смештају у установама социјалне заштите, али су због тешкоћа у адаптацији напустила исте и лицима која су у стању социјалне потребе, а нису становници Града Новог Сада.

Програм предвиђа рад на терену спровођењем аутрич програма који подразумева постојање мобилног тима и излазак стручних радника на место где се циљна група налази. Радом на терену пружа се психосоцијална подршка, добровољно саветовање, консултације, упућивање на пружаоце услуга, информисање и подела штампаног материјала. За лица која су према процени стручних радника у стању потребе за ургентним збрињавањем обезбеђује се услуга obroка и преноћишта. У преноћишту се не збрињавају лица којима је потребна здравствена нега, сваки корисник треба бити способан да брине о себи, личној и заједничкој хигијени.

Кроз програм се обезбеђује подршка и друге активности у циљу боље друштвене и социјалне интеграције бескућника: индивидуални психосоцијални рад, групни рад кроз едукативне радионице, помоћ у изради личне документације, укључивање у права из области социјалне заштите, посредовање код других институција.

Капацитет у објектима за мушкарце је 28 места (локација: Змај Огњена Вука 13), а за жене седам места (локација Темеринска 6). У овом простору корисници се збрињавају током ноћи, у периоду од 19:00 до 7:00. Осим „крова над главом“ обезбеђује им се и вечера и топли напитац.

У току 2022. године пружене су услуге:

- преноћишта за 39 корисника (32 мушког и седам женског пола)
- рад на терену (аутрич програм) за 50 корисника (44 мушког и шест женског пола)
- радионице за 21 корисника (20 мушког и једно лице женског пола)

5.4. ДНЕВНИ БОРАВАК ЗА ДЕЦУ И МЛАДЕ ИЗ ПОРОДИЦА У РИЗИКУ

Рад Дневног боравка за децу и младе из породица у ризику, реализује се у оквиру Центра за социјални рад Града Новог Сада. Служба реализује своју делатност од 2003. године. Одлуком о изменама и допунама Одлуке о остваривању права у области социјалне заштите ("Сл.Лист Града Новог Сада", 11/03.) проширује се делатност Центра у домену "остала социјална заштита у установама са смештајем". У редовну делатност Центра улази Дневни боравак за децу и омладину са поремећајем у друштвеном понашању. Скупштина Града Новог Сада на ХЛ седници од 28. септембра 2018. године, доноси Одлуку о изменама и допунама одлуке о социјалној заштити Града Новог Сада, где се у Члану 2. назив „Дневни боравак за децу и омладину са поремећајем у друштвену понашању“ мења се и гласи: “Дневни боравак за децу и младе из породица у ризику“. Рад Дневног боравка у целости финансира Град Нови Сад.

Корисници услуге

Корисници Дневног боравка су деца и млади узраста од 7 до 19 година из породица у ризику, а која су у систему редовног школовања.

Услуга Дневног боравка је намењена деци и младима основношколског и средњешколског узраста чије су развојне потребе и постигнућа угрожена у породици услед присуства различитих породичних ризика:

- криминално или антисоцијално понашање родитеља
- злоупотреба супстанци од стране родитеља
- раздвојеност родитеља и једнородитељске породице
- психопатологија родитеља
- многочлане породице
- негативан утицај браће и сестара
- ниска примања, незапосленост
- необразованост родитеља
- лоши стамбени услови
- недовољне родитељске компетенције.

Дневни боравак намењен је деци и младима који показују блаже облике проблема у понашању (сукоби са вршњацима, неприлагођеност школској средини, конфликти са родитељима) и показују тешкоће у организацији слободног времена и савладавању наставног градива.

Услуга је намењена и младим особама којима је од стране суда изречена васпитна мера појачаног надзора од стране органа старатељства уз дневни боравак у одговарајућој установи за васпитање и образовање.

Циљеви и задаци у раду са корисницима услуге Дневног боравка су:

- Стицање и развијање социјалних вештина за самосталан живот корисника у природном окружењу;

- Реорганизовање укупног функционисања и понашања малолетника у правцу мање ризичног понашања по себе и друге;
- Корекција поремећаја понашања и успешније функционисање у школској средини и заједници;
- Развијање просоцијалног реаговања;
- Развој самопоштовања;
- Подизање степена прихватања одговорности;
- Конструктивно решавање проблема;
- Подстицање самосталности;
- Развој адекватне социјалне мреже;
- Подизање капацитета за квалитетнијим коришћењем слободног времена;
- Развој мотивације за образовањем;
- Повећање самосталности за учењем и развој вештина ефикасног учења.

Капацитет услуге

У Дневном боравку се пружа услуга за 35 корисника, максимално од 17 до 18 у смени, у периоду од 07 до 19х током дана, 5 дана у недељи у сменама од 07-14х и 13-19х.

У Дневном боравку се пружа услуга за 15 корисника са изреченом судском мером, по максимално од седам до осам у смени, у периоду од 09 до 18х током дана, пет дана у недељи.

Услуга Дневног боравка реализује се кроз пружање помоћи и подршке у процесу одрастања, усвајања позитивних образаца понашања, образовања, развоја социјалних вештина, развоја здравих стилова живота и интеграцији у ширу друштвену заједницу.

Сврха услуге Дневног боравака састоји се у унапређењу квалитета живота корисника у властитој социјалној средини кроз одржање и развијање социјалних и психолошких вештина, као и оптималном развоју потенцијала и превенцији институционалног смештаја деце из породица у ризику, као и у усвајању просоцијалних облика понашања.

Услуга се реализује кроз осмишљене програме, у планираним и ограниченим временским периодима.

Програмске активности

Активности услуге Дневног боравка реализују се у складу са сврхом услуге, карактеристикама корисничке групе, капацитетима корисника, индивидуалним планом и у складу са проценом потреба корисника, обухватају следеће активности:

1. подршку у изградњи и одржавању позитивних односа са одраслима и децом
2. подршку у учењу, одржавању и развијању контаката са надлежним органима локалне заједнице

3. организовање радно-окупационих, едукативних и креативних активности које подстичу развој нових знања и вештина
4. развијање метода рада које охрабрују учествовање корисника у активностима у заједници
5. организовање слободног времена у складу са потребама и интересовањем корисника
6. организовање пригодних културно-забавних садржаја у оквиру Дневног боравка, односно омогућавање корисницима да присуствују активностима у заједници
7. развој вештина за препознавање и решавање проблема
8. развој комуникационих вештина
9. развој вештина за самозаштиту
10. развој вештина и знања потребних за живот у заједници
11. рехабилитационе и терапијске активности

Активности које се спроводе са младима са изреченом васпитном мером појачаног надзора од стране органа старатељства уз Дневни боравак у одговарајућој установи за васпитање и образовање:

1. Саветодавни рад са корисником
2. Подршка у учењу, одржавању и развијању контаката са надлежним органима јединице локалне заједнице
3. Организовање пригодних културно-забавних садржаја у оквиру Дневног боравка, односно омогућавање корисницима да присуствују активностима у заједници
4. Развој вештина за препознавање и решавање проблема
5. Развој комуникационих вештина
6. Рехабилитационе и терапијске активности

У Табели бр. 10 може се видети кретање броја корисника Дневног боравка за децу и младе из породица у ризику у периоду од 2018. до 2022. године.

10. Кретање броја корисника Дневног боравка од 2018.-2022. године

Године	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.
Број корисника	51	47	44	36	47
Ланчани индекс	116	92	94	82	130

Током 2022. године, право на коришћење услуга Дневног боравка за децу и младе из породица у ризику, остварило је 47 корисника, што представља повећање броја за 30% у односу на претходну годину.

Током 2022. године, право на коришћење услуге Дневног боравка за децу и младе из породица у ризику остварило је осам новоуписаних корисника (пет девојчица и

три дечака). У току године је уписано два нова корисника са изреченом васпитном мером појачаног надзора органа старатељства уз дневни боравак.

Децу су, у Дневни боравак, упућивале школе, стручни тимови Центра или су долазили на иницијативу родитеља. Са децом се радило групно и индивидуално, на шта је нарочито стављен акценат, пре свега због хетерогеног састава групе (пол, узраст, економски статус, манифестовани проблеми код детета). За свако дете које је укључено у Дневни боравак контактирана је школа и размењивала су се искуства о раду са децом.

У току 2022. године стручни радници Дневног боравка су присуствовали следећим едукацијама, конференцијама, округлим столовима:

„Међусекторски приступ у заштити деце са поремећајем у понашању у АП Војводини“

„Обука пружаоца услуга социјалне заштите за рад са децом проблематичног и агресивног понашања“

„Међусобно јаки за изазов сваки“

„Одговорност у заштити права детета“

„Интегрисани одговор на насиље над женама и девојчицама у Војводини – III фаза“,

„Обука за вођење случаја у Центрима за социјални рад“

„Препознавање фактора ризика за трговину људима“

Напомене о практичном раду службе

Искуство вишегодишњег функционисања Дневног боравка указује на потребу за укључивањем додатног броја деце из категорија које су под ризиком од развијања поремећаја у понашању, пре свега у случајевима када новонастале неповољне породичне околности доводе децу у стање озбиљне социјално – економске потребе и/или психо – социјалног ризика.

Ова деца, чак и у случају када тренутно не испољавају асоцијално понашање, веома често због кризе унутар породице губе социо–емотивну подршку родитеља и неопходна им је помоћ да превазиђу тренутну кризну породичну ситуацију у којој се налазе. Чињеница је да у Дневни боравак најчешће долазе деца без адекватног родитељског старања (блажи облици занемаривања) – што у каснијој фази веома често доводи до структурирања поремећаја понашања. Стога је неопходно како укључивање деце у најранијој фази поремећаја породичних односа (пре озбиљнијег нарушавања психофизичког функционисања детета), тако и проширивање деловања на рад са комплетном породицом, све до уклањања узрока проблема.

Сарадња са институцијама

Служба Дневног боравка за децу и младе из породица у ризику од свог оснивања уско сарађује са свим релевантним институцијама и службама који су од утицаја и значаја за квалитет услуге. Пошто је служба Дневног боравка у оквиру Центра за социјални рад, сарадња са водитељима случаја корисника боравка је константна и свакодневна.

Сарадња са школама, основним и средњим, које похађају корисници Дневног боравка је континуирана и неопходна. Педагошко-психолошке службе школа као и професори разредне и предметне наставе, партнери су на истом задатку, васпитно-образовном унапређењу и напредовању корисника.

Са службом Дома здравља сарадња се успоставља по потреби, углавном саветодавно и услужно. Проценом индивидуалних потреба сваког корисника, упућују се на третмане у развојно саветовалиште, код логопеда и на друге потребне третмане.

Центар за социјални рад града Новог Сада, Служба Дневног боравка, има потписане протоколе о сарадњи са: Културним центром Новог Сада, Медицинским факултетом у Новом Саду, Високом школом за здравство и социјални рад „Св. Елизабете“ из Братиславе, Словачка, истурено одељење „Мартин Лутхер“ у Бачком Петровцу, Удружењем грађана „Путоказ“, Друштвом „Распустилиште“, Удружењем за интегративну дечију психотерапију, Удружењем грађана „Без проблема“, Удружењем „SEE ICT“ са спровођењем програма Стартит центра „Learning for the 21st Century“ и Боксерским клубом „Војводина“ за организовање тренинга за 10-оро деце.

Остварен је наставак успешне сарадње са Културним центром Новог Сада на реализацији музичког програма „Ел система“. У оквиру „Ел система“ програма деца су наступала на прослави 61. гођендана Центра за социјални рад Града Новог Сада.

Активности Дневног боравка за децу и младе из породица у ризику, у наредном периоду, биће усмерене на унапређење сарадње са постојећим донаторима и проналажење нових.

Привремено становање деце и омладине без родитељског старања-становање уз подршку

Привремено становање деце и омладине без родитељског старања-становање уз подршку је посебан облик социјалне заштите који обезбеђује Град Нови Сад. До 2008. године услуга је реализована као пројекат - „Корак- кућа на пола пута“, да би од тада постао редовна делатност Центра. Ова услуга представља подршку деци и омладини без родитељског старања којима је, на основу Закона, престао смештај у установи социјалне заштите, односно хранитељској породици. Финансирање овог облика заштите обезбеђује буџет Града Новог Сада.

Услуга привременог становања деце и омладине без родитељског старања-становање уз подршку пружа се у две стамбене јединице са капацитетом од 7 корисника. Корисници могу користити услугу најдуже две године. Намењена је корисницима узраста између 15 и 26 година.

Услугу становања уз подршку у 2022. години користило је три корисника (два мушког пола и један женског пола).

Услуга Становање уз подршку обухвата следеће активности:

- 1) подршку успостављању и одржавању позитивних односа са лицима у окружењу;
- 2) овладавање практичним вештинама, које се користе у свакодневном животу, посебно оним вештинама које се односе на припрему исхране, одржавање личне хигијене и хигијене становања, вођења домаћинства, познавања и коришћења ресурса заједнице;
- 3) подршку у развоју самосталности у доношењу одлука и преузимања одговорности;
- 4) помоћ приликом одржавања станова и старања о личним стварима;
- 5) организовање слободног времена у складу са потребама и интересовањима корисника;
- 6) развој вештина за препознавање и решавање проблема;
- 7) развој социјалних и комуникационих вештина;
- 8) развој вештина за самозаштиту.

За пружање услуге привременог становања ангажован је психолог - саветник за осамостаљивање који је активно укључен у живот корисника као и помоћ при проналажењу запослења, пружајући психолошку подршку и сваку другу врсту помоћи. Првог петка у месецу се, према процени броја корисника, обезбеђују основне животне намирнице које се достављају у станове.

5.5. САВЕТОВАЛИШТЕ ЗА БРАК И ПОРОДИЦУ

Саветовалиште за брак и породицу се бави саветодавно-терапијским и социјално-едукативним радом. Рад са корисницима услуга се одвија на основу добровољности и личне спремности да раде на решавању проблема, по принципу дискреције.

Саветовалиште функционише као вид организоване професионалне подршке и помоћи грађанима у домену брачног и породичног живота, као и помоћи женама и деци угроженим породичним насиљем, путем превентивне делатности, дијагностике, третмана и саветодавно-терапијског рада заснованог на примени стручних и научних сазнања, као и путем информативно-едукативног и истраживачког рада. Циљ и мисија Саветовалишта је унапређење квалитета живота појединаца, партнера и породица.

У Саветовалишту за брак и породицу, у току 2022. године, радило је пет стручних радника (три психолога и два педагога), од којих један обавља послове руководиоца.

У току 2022. године непосредним саветодавно-терапијским радом са клијентима обухваћено је 964 случаја, односно 1.155 корисника и реализовано је 2.110 сеанси.

11. Кретање броја „случајева“ (комплетне породице, парови или појединци)

Године	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.
Број „случајева“	749	831	898	1.203	964
Ланчани индекс	91	111	108	134	80

У Табели бр. 11 може се видети кретање броја случајева (породица, парова или појединаца), који су се обратили Саветовалишту за брак и породицу у петогодишњем периоду. У току 2022. године, евидентирано је за 20% мање случајева у односу на претходну годину. У највећем делу посматраног периода број случајева са којима је рађено, је у порасту, а најзначајнији пораст је остварен 2021. године.

Саветовалиште ради у складу са дефинисаним критеријумима за пријем - рад са клијентима са територије Града Новог Сада, са корисницима које упуту Центар за социјални рад, усмено или писмено (план услуга, корективни надзор, допис и сл.) и са корисницима који су се Саветовалишту обратили самоиницијативно.

Родна структура клијената указује да је услуге Саветовалишта користило 73.04% жена и 26.96% мушкараца. У току претходне године, приметан је нешто већи број обраћања жена.

Старосна структура корисника Саветовалишта за брак и породицу, у току 2022. године је следећа : деца -5,18%, млади -13,33%, одрасли- 76,29% и старији - 5,18%.

Током 2022. године у Саветовалишту је рађено са 125 (18,52%) деце и младих. То представља значајан број, и говори о потреби и значају развијања програма рада примерених и адекватних за ову циљну групу.

Највећи број клијената се, 2022. године, обратио Саветовалишту због партнерских и брачних проблема (29,66%), и индивидуалних проблема (29,45%). Број клијената који се обратио због родитељске проблематике је 19,33%, а због породичних проблема 21,33%. У односу на прошлу годину региструје се пораст обраћања клијентата због индивидуалних проблема.

У оквиру партнерских проблема, доминирају партнерске кризе, проблем у комуникацији, неразумевање, конфликти, прељуба, сепарација и развод, насиље у партнерском односу. Са проблемом насиља у породици и партнерским односима у 2022. години у Саветовалишту је рађено са 108 особа, са којима је реализовано 169 сеанси. На годишњем нивоу, у односу на укупан број клијената Саветовалишта, око 10% клијената јавља се због проблема насиља у породици, примарно у партнерском односу. Највећи број клијената из ове категорије упућен је од стране Интерног тима за заштиту од насиља. Један број је упућен из „Сигурне женске куће“, а један значајан број из ове категорије се и даље Саветовалишту јавља самоиницијативно, као последица дугогодишњег рада Саветовалишта са проблемом насиља у партнерском односу. Један број клијената примарно долази због других проблема, али током психотерапијског рада долази се до сазнања и препознавања да постоји и проблем насиља у партнерском односу или породици.

У контексту родитељске проблематике региструје се пораст комплексне предразводне и постразводне проблематике, са структурисаним и интензивним конфликтима између родитеља, и нарастајућим, структурисаним проблемом отуђености деце од родитеља у постразводном периоду, тешкоће у успостављању и одржавању родитељског ауторитета, и друго.

У оквиру индивидуалне проблематике, Саветовалишту се најчешће обраћају појединци у стању емоционалне кризе и животног застоја са доминантним симптомима депресивности, анксиозности, безнадежности и суицидалности, ситуацији губитка члана породице, суочавања са озбиљним болестима, ниским самопоуздањем, и др.

У току 2022. године, у односу на претходне, постоји приметан пораст броја упућених корисника од стране ЦСР-а, доминантно Службе за децу и младе, и Интерног тима за насиље у породици, који се јављају са комплексним проблемима, и сложеним породичним контекстом (отуђење деце од родитеља, сиромаштво, незапосленост, конфликти, породично насиље, ризик од суицида и хомицида, болест члана породице, и друго), што најчешће захтева континуиран и дуготрајнији рад са члановима породице у различитим контекстима (одрасли и деца).

У 2022. години укупан број усмено упућених корисника из Центра за социјални рад је 177 (што је 49 више него прошле године), 39 из Интерног тима за насиље, четири из „Сигурне женске куће“ и дупло већи број корисника упућених планом услуга, укупно 32 (прошле године било је 15 писмених упута).

12. Структура „случајева“ према примарном проблему

Примарни проблем	2021.	2022.	%
проблеми у партнерском односу	450	240	24,9
проблеми у поступку развода	46	33	3,42
проблеми деце у нефункционалним породицама	112	72	7,47
насиље у породици	101	95	9,85
остало	494	524	54,36
УКУПНО	1.203	964	100

Најчешћи проблеми са којима су се клијенти обраћали за помоћ су: проблеми у партнерском односу – 24,9%, партнерско насиље и насиље у породици - 9,85 %, проблеми у поступку развода- 3,42% и проблеми деце у нефункционалним породицама- 7,47% (пораст комплексне предразводне и постразводне проблематике, са структурисаним и интензивним конфликтима између родитеља), тешкоће родитеља у успостављању и одржавању родитељског ауторитета појединци у стању емоционалне кризе и животног застоја са доминантним симптомима депресивности, анксиозности, безнадежности и суицидалности. Део ове проблематике укључен је у рубрику – остало, која обухвата укупно 54,36% проблематике клијената.

Од укупно 2.110 саветодавно – терапијских сеанси, током 2022. године, реализовано је: 847 (40,14%) индивидуалних сеанси, 580 (27,49%) партнерских, и 683 (32,37%) родитељских и породичних сеанси. Значајан број индивидуалних сеанси реализован је како због партнерских, тако и због индивидуалних проблема, што објашњава највећу учесталост јављања клијената са брачним и партнерским проблемима (на чијем решавању се ради било индивидуално са једним партнером, или заједно, када су оба партнера мотивисана да дођу).

Напомене о практичном раду Саветовалишта за брак и породицу

Велико ангажовање и залагање свих стручних радника - психотерапеута, уз примарну и доминантну усмереност на реализацију саветовања и психотерапије, и ове године утицао је на велики број реализованих саветодавно-терапијских сеанси. Стручни радници Саветовалишта поседују вишегодишњу едукованост из различитих психотерапијских праваца, лиценце за обављање специјализованих стручних послова терапије као и спремност за даље перманентно стручно усавршавање.

Ангажовање стручних радника кроз котерапијски рад са породицама и њиховим члановима.

Руководилац Саветовалишта је учествовао у раду мултидисциплинарне радне групе која је уз координацију ПИН-а радила на изради предлога стандарда саветодавно-терспијских услуга у социјалној заштити.

Сарадња са колегама из других служби Центра током 2022. године била је континуирана и најчешће је реализована телефонским путем.

Настављено је упућивање малолетника у Саветовалиште по препоруци водитеља случаја, а по изреченим мерама - васпитном налогу и посебној обавези.

Настављено је и значајно повећано упућивање корисника кроз План услуга, писмени упут или усмену препоруку, доминантно из Службе за децу и младе и Интерног тима за насиље у породици.

Едукације, стручни скупови, округли столови, састанци и друге активности у којима су, током 2022. године, учествовали стручни радници Саветовалишта за брак и породицу:

- „Састанак мултидисциплинарног тима за израду стандарда саветодавно-терапијских услуга“,
- Панел: „Ментално здравље у заједници“,
- „Обука о раду са починиоцима“,
- Технике ефикасног превладавања стреса,
- „Људи говоре“,
- „Конференција о раду са починиоцима“,
- „Технике ефикасног превладавања стреса“,
- „Зависност од видео игара“,
- Национална конференција “Психотерапија: медицинска вештина лечења, друштвено хуманистичка наука или уметност“,
- Међународна конференција „Брак и сексуалност - од традиције до пост модерне“
- „Буди рука која воли“
- Конгрес психотерапеута
- „Саветовалиште у социјалној заштити“
- „Партнерски односи и сексуалност“
- „Сексуално злостављање деце“
- Састанак у организацији УНДП-а

5.6. СЛУЖБА ЗА ФИНАНСИЈСКО-РАЧУНОВОДСТВЕНЕ И АНАЛИТИЧКО-ПЛАНСКЕ ПОСЛОВЕ

Делатност Службе за финансијско-рачуноводствене и аналитичко-планске послове се односи на следеће активности:

1. припрема годишњих оперативних планова рада Центра, укључујући и програмско буџетирање;
2. идентификовање потреба група корисника у локалној заједници;
3. иницирање развоја недостајућих услуга;

4. развијање међусекторског партнерства, иницирањем и учествовањем у изради и усвајању протокола о сарадњи и формирањем међусекторских тимова;
5. предлагање и учествовање у изради стратешких и акционих планова развоја система социјалне заштите на локалном нивоу;
6. покретање иницијатива и учествовање у формирању тела или одбора за планирање и развој социјалне заштите и социјалне политике на локалном нивоу;
7. информисање локалне заједнице о идентификованим потребама корисника и капацитетима Центра да одговори на те потребе;
8. праћење квалитета пружених услуга Центра;
9. промовисање делатности Центра у локалној заједници;
10. друге активности везане за унапређење рада Центра и побољшање квалитета услуга које се обезбеђују.

У току 2022. године рачуноводствено-финансијске послове је обављало 13 запослених, док је информатичке и аналитичко-планске послове обављало пет запослених.

Из области рачуноводствено-финансијских послова, у току 2022. године, урађени су следећи извештаји:

1. Извештај о извршењу Буџета – Образац 5 (доставља се тромесечно до 10-ог у месецу) – представља приказ извршења буџета, према изворима финансирања, доставља се Министарству за рад, запошљавање, борачка и социјална питања;
2. Годишњи финансијски извештај (доставља се крајем фебруара) Управном одбору и Градској управи за социјалну и дечију заштиту;
3. Завршни рачун – садржи 2 образаца и то: биланс стања на дан 31.12. и образац 5 - годишњи извештај о извршењу буџета по изворима финансирања. Доставља се Управи за трезор до 28.02.;
4. Извештај о попису – до краја јануара за претходну годину за Управни одбор;
5. Образац СВИ 1 и СВИ 2 – Извештај о структури и вредности непокретне имовине у својини Републике Србије на дан 31.12. , годишње до 28.02.
6. Образац ЗОС-ЈС–Збирни подаци о стању непокретности у јавној својини годишње до 28.02.
7. Образац НЕП-ЈС подаци о непокретности у јавној својини и кориснику, односно носиоцу права коришћења, у року од 30 дана од набавке или инвестиционих радова и по Завршном рачуну 28.02.
8. Пријава пореза на добит (28.06.) – Управа за трезор;
9. Финансијски план (израђује се почев од марта до децембра текуће, а као коначни усваја се у јануару наредне године, односно у години на коју се односи) – обухвата све области рада појединачно и пројекте у целини, а садржи: основне текуће издатке (зараде и материјални трошкови), додатна средства (за унапређење социјалне заштите) и захтев за основна

- средства и пројектне активности. Доставља се Министарству за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, Граду и општинама;
10. План набавки – израђује се у складу са изработом Финансијског плана, а усваја се према потребама набавке, тј. пре расписивања прве неопходне набавке. Објављује се на Порталу јавних набавки и интернет страници;
  11. Извештај о набавкама – до 31.01. за претходну годину, на порталу Канцеларије за јавне набавке;
  12. Извештај о финансијској унутрашњој контроли – ФУК образац подноси се до 31.03. за претходну годину;
  13. Регистар запослених – Месечни извештај о примањима запослених и ангажованих лица на основу уговора који су били на раду у претходном месецу – до 10-ог у месецу за претходни месец;
  14. Статистички образац – ИНВ и у мају, по захтеву Статистике;
  15. Извештај о инвестицијама Градоначелнику – годишњи, у марту-априлу;
  16. Енергетски биланс у апликацији ИСЕМ, Агенцији за енергетику, у јануару за претходну годину;
  17. Електронске Пореске пријаве за зараде и друга примања – по обрачуна а пре плаћања пореза и доприноса на сајт Пореске управе;
  18. Пореске пријаве о утврђеном порезу на имовину ПППИ-1, до 31.03. за текућу годину.

У току 2022. године у домену аналитичко-планских послова урађени су:

1. Извештај о раду Центра за социјални рад Града Новог Сада за 2021. годину
2. Извештај о раду Центра за социјални рад Града Новог Сада за 2021. годину за Одељење у Беочину
3. Извештај о раду Центра за социјални рад Града Новог Сада за 2021. годину за Одељење у Сремским Карловцима
4. Програма рада Центра за социјални рад Града Новог Сада за 2022. годину
5. Програм рада Центра за социјални рад Града Новог Сада за 2022. годину Одељења у Беочину
6. Програм рада Центра за социјални рад Града Новог Сада за 2022. годину за Одељење у Сремским Карловцима
7. Припремна фаза за израду Извештаја о раду Центра за социјални рад Града Новог Сада за 2022. годину (припрема подразумева прикупљање и обраду оног материјал који се не односи на статистичке податке везане за кориснике и реализоване услуге које се обрађују након истека текуће године)
8. Припремна фаза за израду Извештаја о раду Центра за социјални рад Града Новог Сада за 2022. годину Одељења у Беочин (припрема подразумева прикупљање и обраду оног материјал који се не односи на статистичке податке везане за кориснике и реализоване услуге које се обрађују након истека текуће године)
9. Припремна фаза за израду Извештаја о раду Центра за социјални рад Града Новог Сада за 2022. годину Одељења у Сремским Карловцима (припрема

- подразумева прикупљање и обраду оног материјала који се не односи на статистичке податке везане за кориснике и реализоване услуге које се обрађују након истека текуће године)
10. Припремна фаза за израду Програма рада Центра за социјални рад Града Новог Сада за 2023. годину (припрема подразумева исте активности као и код Извештаја с тим да се планирање броја корисника и услуга врши тек након завршене ове фазе у Извештају)
  11. Припремна фаза за израду Програма рада Центра за социјални рад Града Новог Сада за 2023. годину Одељења у Беоцину (припрема подразумева исте активности као и код Извештаја с тим да се планирање броја корисника и услуга врши тек након завршене ове фазе у Извештају),
  12. Припремна фаза за израду Програма рада Центра за социјални рад Града Новог Сада за 2023. годину за Одељење у Сремским Карловцима (припрема подразумева исте активности као и код Извештаја с тим да се планирање броја корисника и услуга врши тек након завршене ове фазе у Извештају),
  13. Вођење евиденције о лицима над којима је извршено насиље у породици и о лицима против којих је одређена мера заштите од насиља у породици
  14. Вођење евиденције о заснованом хранитељству
  15. Вођење евиденције о лицима под старатељством (Старатељска књига пунолетних штићеника и Старатељска књига малолетних штићеника)
  16. Достављени подаци: *Републичком заводу за социјалну заштиту* – годишњи извештај о раду за Град Нови Сад и Општину Сремски Карловци; *Поверенику за информације од јавног значаја* – Извештај о примени Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја; *Републички завод за социјалну заштиту* – Извештај о заштити деце од дечијих бракова и Извештај о заштити деце од злоупотребе дечијег рада; *Градској управи за опште послове* – подаци о лицима лишеним пословне способности (за бирачки списак), податке за родну статистику; *Градској управи за социјалну и дечију заштиту* – податке за план развоја Града Новог Сада, податке за годишњи извештај о учинку програма, податке за ЛАП за спречавање и борбу против насиља над женама и насиља у породици, податка за ЛАП за социјалну укључивање Рома и Ромкиња у Граду Новом Саду, подаци о личним пратиоцима; А 11 Иницијатива за економска и социјална права – податке о броју корисника новчане социјалне помоћи; *Министарству за бригу о породици и демографију* – податке о страним малолетницима без пратње, *Институту за јавно здравље Војводине* – податке за израду здравственог стања становништва Града Новог Сада; *Министарству за људска и мањинска права и друштвени дијалог* – извештај о остваривању родне равноправности; *Правосудној академији* – податке о васпитним налозима; *Министарству за рад, запошљавање борачка и социјална питања* – податке о броју привремених старатељстава; *Удружењу очева* - подаци о разводима; *Покрајински омбудсман* – подаци о васпитним налозима; *Адвокат Валентина Момчиловић* – подаци о колизијском старатељству; *Центру за породични смештај и усвојење* – подаци о породичном смештају за одрасле старије и повременом породичном смештају; *Ромском центру за жене и децу "Даје", Београд* – подаци о деци која су у ризику или у

дечијем браку; *Драгани Миловановић* – подаци о привременом смештају за малолетне учиниоце кривичних дела; *ЦИНС* – подаци о извршним поступцима за лица која су под непосредним старатељством и бројне друге податке.

5.7. ПРИХВАТИЛИШТЕ ЗА ДЕЦУ „СИГУРНА ДЕЧИЈА КУЋА“

Одлуком о изменама и допунама Одлуке о остваривању права у области социјалне заштите („Сл.лист Града Новог Сада“, бр.11/03) проширена је делатност Центра у домену "остала социјална заштита у установама са смештајем" и Прихватилиште са прихватном станицом „Сигурна кућа“ улази 2003. године у редовну делатност Центра.

Прихватилиште за децу „Сигурна дечија кућа“ обезбеђује привремено и целовито збрињавање деце - жртава занемаривања, злостављања и злоупотребе, деце без адекватног родитељског старања или деце родитеља чији су капацитети за бригу и старање о деци акутно смањени услед изненадних, неповољних животних околности, упућене од стране надлежног ЦСР.

Циљ услуге је обезбеђивање сигурности и стручни рад на отклањању ефеката трауме изазване насиљем у породици, другим облицима неадекватне родитељске бриге или сепарације проистекле из изненадно насталих околности привременог одсуства родитељског/породичног старања.

Ангажовање је усмерено на усвајање здравствено-хигијенских навика, укључивање у процес образовања и/или омогућавање несметаног наставка школовања, укључивање у забавно-културне садржаје, спортске активности и рекреацију као и учешће у културним манифестацијама у локалној заједници.

Деца остају у Прихватилишту док се за њих не утврди одговарајући облик трајног збрињавања, а најдуже шест месеци (изузетно и дуже ако за то постоје оправдани разлози – по процени и одлуци стручног тима Прихватилишта).

Фокус рада чине трауматизована деца и стручна знања и вештине запослених усмерени су ка што адекватнијим стручним одговорима на потребе деце. Пријем акутно трауматизованог детета захтева значајну флексибилност система, али уз настојање да се очува јасна структура и поштовање смерница за поступање запослених. У циљу што квалитетнијег одговора на задатке, настоји се постићи што већи степен индивидуализованог одговора на потребе детета у стању акутне психофизичке трауматизације. У раду се запослени ослањају на протоколе о поступањима и радне процедуре. Проблем представља пријем корисника са тежим контраиндикацијама за пријем (вишеструка ометеност у развоју, умерена и тежа ментална ретардација, психолошко-психијатријски поремећаји и обољења).

У Прихватилишту за децу „Сигурна дечија кућа“, поред руководиоца, запослени су стурчни радници следећих профила: психолог, педагог, социјални радник, васпитачи и медицинске сестре.

13. Кретање броја пружених услуга „Сигурне дечије куће“ од 2018. до 2022. године

Године	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.
Број пружених услуга	177	145	71	53	66
Ланчани индекс	94	82	49	75	124

Табела бр. 13 показује кретање броја услуга смештаја у Прихватилиште за децу „Сигурна дечија кућа“ у петогодишњем периоду (од 2018. - 2022. године). Ланчани индекс показује пад броја пружених услуга, у највећем делу посматраног периода, са изузетком претходне године. У току 2022. године реализовано је 66 услуга смештаја у Прихватилиште и то представља пораст броја за 24% у односу на претходну годину.

Анализа структуре корисника

Број корисника и дужина боравка

Током 2022. године у Прихватилишту за децу „Сигурна дечија кућа“ било је смештено 55 корисника, а реализовано је 66 смештаја, што значи да су неки корисници били смештени више пута у току године (девет корисника је било смештено више пута у току године).

Просечна дужина боравка корисника у Прихватилишту за децу „Сигурна дечија кућа“, у току 2022. године, је била 65 дана, док је 2021. године била 33,8 дана.

У односу на претходну извештајну годину просечна дужина боравка је 2022. године удвостручена што указује на сложеније проблеме корисника (значајно већи број корисника са контраиндикацијама за пријем) и могуће проблеме у погледу ажурности водитеља случаја, тј. у налажењу адекватнијег облика заштите или ревитализацији примарне породице.

Полна структура

Дистрибуција корисника по полној структури била је уравнотежена. Од укупног бројка корисника било је 26 (47,27%) корисника мушког пола и 29 (52,73%) корисника женског пола.

Старосна структура

Од укупног броја корисника, значајно најбројнија је старосна група корисника узраста од 6 – 14 година где је евидентирано 35 корисника (63,64%), што је и очекивано с обзиром на старосни распон који обухвата. Потом, следи групација од 15 - 17 година, где је евидентирано 17 корисника (30,91%) и група од 3 - 5 година, у којој је евидентирано три корисника (5,45%). Ове извештајне године

структура је значајно измењена у односу на 2021. годину, када је најбројнија групација била узраста од 15 - 17 година (29 корисника).

Рад са већим бројем корисника који припадају млађој старосној групи је захтевнији (виши степен потребне помоћи и подршке), посебно уколико су са психолошко-психијатријским поремећајима, нижег нивоа интелектуалних предиспозиција и/или вишеструке ометености у развоју.

Разлози смештаја

Поред основних критеријума за пријем - неадекватна родитељска брига, злостављање, занемаривање, проблематични породични односи, насиље у породици и злоупотреба родитељског права – било је случајева смештаја деце услед бекства из друге институције и као изразити проблем, контраиндиковани приједи – због ургентне потребе збрињавања деце специфичног социјално здравственог статуса (психолошко - психијатријски компромитован).

Број и структура смештаја према разлогу је била следећа:

- Скитња – 13 (19,7%)
- Неадекватна брига и старање – 10 (15,15%)
- Престанак хранитељства/неуспело хранитељство – 9 (13,64%)
- Бекство од куће – 8 (12,12%)
- Поромећени породични односи – 8 (12,12%)
- Привремени прихват – 7 (10,61%)
- Насиље у породици – 3 (4,54%)
- Сексуално злостављање – 2 (3,03%)
- Родитељи преминули – 2 (3,03%)
- Бекство из установе – 1 (1,51%)
- Занемаривање – 1 (1,51%)
- Трговина људима – 1 (1,51%)
- Остало – 1 (1,51%)

Средина из које деца долазе

Највећи број смештаја деце у Прихватилиште, у току претходне године, био је из биолошких или сродничких породица 38 смештаја, (57,57%), затим из установа социјалне заштите - 16 смештаја (24,24%) и 12 смештаја (18,18%) из хранитељских породица.

Разлози престанка смештаја

У току 2022 године реализовано је 60 престанака смештаја у Прихватилиште за децу „Сигурна дечија кућа“. Најчешћи разлози престанка боравка деце били су:

- повратак у биолошку/сродничку породицу - 22 (36,67 %)
- повратак у установу социјалне заштите - 12 (20%)
- смештај у установу социјалне заштите – 8 (13,33%)
- смештај у хранитељску породицу – 7 (11,67%)
- преузимање од стране другог ЦСР/друге институције – 6 (10%)

- смештај у сродничку породицу – 2 (3,33%)
- смештај у васпитну установу – 2 (3,33%)
- повратак у васпитну установу – 1(1,67%)

Према структури надлежних тј. упутних Центара за социјални рад, током 2022. године, реализовано је 16 (24,24%) смештаја из надлежности других центара односно смештаја деце са пребивалиштем ван територије Новог Сада, док је 50 (75,76%) смештаја реализовано је посредством матичног ЦСР Нови Сад.

Остале активности

Током 2022. године, деца - корисници „Сигурне дечије куће“ су присуствовали бројним културно – едукативним манифестацијама у локалној заједници.

Више пута месечно бесплатно су користили садржаје локалне играонице „Жабац“ (куглање и др.). Организовани су једнодневни излети на Авалу (Авалски торањ), Петроварадинску тврђаву, Фрушку гору, Сремске Карловце, посетили језеро Палић, ЗОО врт у Суботици и Београду. Деца су више пута одлазила на бесплатне биоскопске пројекције ("Арена синеплекс" и "Синестар").

Наведени излети и бројне активности ван установе благотворно утичу на децу кориснике “Сигурне дечије куће“, којима ће остати у сећању лепе успомене и заједничка дружења упркос околностима у којима су се невољно нашли.

Крајем године, бројни донатори су умножили ове лепе тренутке деци током боравка у нашој установи и омогућили доделу новогодишњих пакетића.

Евалуација предузетих мера након инцидентног догађаја (пожара) који се десио 2021. године

На основу Решења и налога ванредног и контролног инспекцијског надзора до краја 2022. године реализовано је следеће:

- Након доношења Решења Покрајинског секретаријата којим се дозвољава пружање услуга за ургентни смештај корисника до капацитета за највише 7 корисника, у просторијама које су одобрене за услугу смештаја – спорадично је пружана услуга смештаја и за већи број корисника од одобреног услед немогућности упутног органа да обезбеди адекватну алтернативу смештају у Прихватилиште;
- Није довршено постављање решетака на необезбеђеним прозорима, ни замена постојећих декоративним на прозорима соба корисника;
- Још увек актуелни, поднети захтев за лиценцирање (20.05.2016. год.) није употпуњен новом документацијом. У односу на поднети захтев за лиценцирање услуге, због његове анахроности и неодговарајућег чињеничног стања – током 2021. године урађено је иновирање, тј. радна верзија која се налази на употпуњавању од стране ЦСР, тј. допуни документације и усклађивању са новим нормативним актима;

- Број стручних радника и даље није адекватан услузи која се пружа, а ЦСР је предузео мере и активности као предуслов подизању квалитета пружених услуга. Током извештајног периода усвојен је нови Правилник о систематизацији, те предстоји прераспоређивање кадрова неоговарајућег стручног профила, реорганизација и реструктурирање Прихватилишта у циљу употпуњавања броја и одговарајућег профила стручних радника. Већим делом, усклађивање се очекује током 2023. године.

Напомене о практичном раду службе

У околностима непостојања специјализованих смештајних ресурса у локалној заједници за ургентан пријем и збрињавање деце и младих - са структурисаним делинквентним понашањем, са менталним поремећајима/болестима, интелектуалне инсуфицијенције (нивои умерене, теже и тешке), као и деце телесно/сензорног инвалидитета која захтевају интензивну подршку I и II степена – Прихватилиште је вршило ургентан пријем, наспрот враћању у угрожавајуће и високо ризичне услове. Смештај у Прихватилиште је реализован упркос недовољном броју стручног кадра, неодогуарајућим смештајним условима и стручним компетенцијама/квалификованости за третман и негу деце која не испуњавају критеријуме за пријем у Прихватилиште. Такав "избор" је значио прихватање изразито високог степена одговорности запослених неретко науштрб квалитета услуге и уз високе ризике по безбедност и здравље редовних корисника Прихватилишта и запослених, а неретко и уз девастацију смештајних услова, имовине и опреме.

Само захваљујући изузетним напорима и анажовању постојећег стручног кадра, укључивањем чланова стручног тима (социјални радник и психолог) у дежурства, ангажовањем као испомоћ студената на пракси, колега/стручних радника из Дневног боравка, као и доброј сарадњи са Клиником за дечију психијатрију успешно је очувана безбедност и сигурност корисника и запослених.

Отежавајућа околност, током 2022. године, било је изразито пролонгирање боравка деце са контаиндикацијама за смештај - у највећем броју случајева услед недовољне ажурности водитеља случаја надлежних ЦСР али и објективних тешкоћа при налажењу адекватног, трајнијег облика смештаја за такву категорију корисника.

5.8. ПРИХВАТИЛИШТЕ ЗА ЖЕНЕ И ДЕЦУ УГРОЖЕНЕ ПОРОДИЧНИМ НАСИЉЕМ „СИГУРНА ЖЕНСКА КУЋА“

На основу Решења Скупштине Града Новог Сада (Службени листу Града Новог Сада број 46/2009), донета је Одлука о проширењу делатности Центра за социјални рад Града Новог Сада у домену - остала социјална заштита у установама са смештајем – Прихватилиште са прихватном станицом „Сигурна женска кућа“. На основу Основног програма организације, Правилника о лиценцирању организација

социјалне заштите и Статута Центра за социјални рад Града Новог Сада, успоставља се назив услуге социјалне заштите: Прихватилиште за жене и децу угрожене породичним насиљем „Сигурна женска кућа“.

Прихватилиште за жене и децу угрожене породичним насиљем „Сигурна женска кућа“ намењено је за привремени смештај корисника и примарно неодложно осигурање њихове безбедности у кризној ситуацији изложености породичном насиљу.

Након осигурања безбедности корисника смештајем у Прихватилиште, реализовањем планираних и временски дефинисаних програмских активности ради се на успостављању и одржавању доживљаја сигурности, на оснаживању корисника, превазилажењу кризне ситуације и изналажењу одрживих решења за самосталан живот без насиља у заједници.

Услуга смештаја у Прихватилиште намењена је одраслим жртвама насиља у породици женског пола и њиховој деци оба пола која су директно или индиректно изложена насиљу. Услуга смештаја у прихватилиште се пружа жртвама психолошког, физичког, сексуалног, економског насиља или насиља прогањањем од стране члана/ова породице и може бити истовремено пружена броју од укупно двадесет корисника (жена и деце). Смештај у прихватилишту може трајати најдуже шест месеци.

Организација стручне помоћи у „Сигурној женској кући“ одвија се кроз различите специјализоване програмске активности. У зависности од потреба, афинитета и потенцијала жене и детета за сарадњу, програм се спроводи кроз индивидуални и групни саветодавно-терапијски и психоедукативни рад.

Програмске активности се реализују у складу са сврхом услуге, карактеристикама корисничке групе којој је услуга намењена, капацитетима корисника, индивидуалним планом и у складу са проценом потреба корисника.

Програмским активностима се у складу са проценом потреба корисника обезбеђује задовољавање основних животних потреба и осигурање безбедног и пријатног окружења, развој и очување потенцијала корисника, психолошка подршка, педагошка подршка, правна подршка и подршка при школовању и запошљавању.

У току 2022. године у „Сигурној женској кући“ радили су стручни радници следећих профила: руководилац-психолог, социјални радник, педагог и психолог. Поред њих били су ангажовани и: портир и сарадник на услугама у локалној заједници.

Програми обуке, округли столови, радионице, састанци и конференције на којима су, у току 2022. године, присуствовали и учествовали запослени „Сигурне женске куће“ су били:

- Трибина: Институционално поступање у случајевима пријаве за насиље у породици висок ризик (од смртног исхода),
- „Практична примена стандардних оперативних процедура за поступање са жртвама трговине људима“
- „Улога ЦСР у прелиминарној идентификацији и пружању подршке жртвама трговине људима“
- „Пружање подршке женама и деци жртвама сексуалног насиља“
- „Траума у детињству-специфичност и стручних интервенција“

- Трибина Сигурне женске куће - „Заштита и подршка-стубови помоћи жртвама насиља у породици“,
- “Етика и интегритет“

Просторије у кући заузимају 552 m² и све је опремљено за саветодавно-терапијски рад и заштићен живот смештених жена и деце. Капацитет „Сигурне женске куће“ је 20 лежајева.

За рад „Сигурне женске куће“ обезбеђен је контакт телефон и дежурство стручних радника 24 сата дневно и свих 7 дана недељно.

Током 2022. године стручни тим „Сигурне женске куће“ реализовао је различите облике помоћи и подршке са укупно 205 жртава насиља у породици.

Од тога, саветовање телефоном на самоиницијативни позив жртве насиља извршено је са 85 жена, а 21 жртва насиља се електронском поштом обратила за помоћ због изложености насиљу у породици.

Током 2022. године у „Сигурној женској кући“ боравило је укупно 99 корисника - 49 жена и 50 деце. Од тога броја, 41 жена је новопримљена у 2022. години, а осам корисница је примљено 2021. године и окончале су коришћење услуге током 2022. године. Што се тиче деце, 43 деце је новопримљено са мајкама 2022. године, а седморо деце је примљено 2021. године и окончало је свој боравак 2022. године.

Просечни месечни број корисника Сигурне женске куће током 2022. године је 17 корисника (жена и деце).

14. Кретање броја корисника “Сигурне женске куће“ од 2018.-2022.

Године	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.
Број корисника	130	103	68	99	99
Ланчани индекс	129	79	66	145	100

Табела бр. 14 приказује кретање броја корисника Прихватилишта за жене и децу угрожене породичним насиљем „Сигурна женска кућа“ у петогодишњем периоду од 2018. до 2022. године. У посматраном периоду број корисника се мења од године до године, једне године је у порасту, а друге у паду. У 2022. години, број корисника је био на истом нивоу као и претходне године.

Анализа корисника „Сигурне женске куће“

Место пребивалишта корисника

Од укупног броја корисница које су новопримљене, у „Сигурну женску кућу“ током 2022. године, 27 жена (66%) и 32 деце (74%) је са местом пребивалишта на територији Општине Нови Сад, док је 14 жена (34%) са 11 деце (26%) са местом пребивалишта ван територије Општине Нови Сад.

Начин доласка у прихватилиште (према упутном органу и иницијативи за смештај)

Формално, упутни орган који издаје решење о смештају у Прихватилиште је Центар за социјални рад надлежан за територију на којој жена, жртва насиља, има пребивалиште. С обзиром на чињеницу да се већина смештаја у Прихватилиште реализује непосредно након насилног догађаја како би се осигурала безбедност жртава након изложености насиљу у породици, највећи број жртава је смештен у „Сигурну женску кућу“ на основу иницијативе полиције, односно дежурног радника Центра за социјални рад током неодложне интервенције.

Током 2022. године, примарну иницијативу да се корисници збрину у „Сигурној женској кући“ покренули су: полицијски службеници укључени у рад на предмету – у 46% случајева; стручни радници Центра за социјални рад – у 44% случајева, у 6% случајева је жртва насиља самоиницијативно захтевала смештај у прихватилиште и у 4% случајева су здравствена установа и школа контактирали „Сигурну женску кућу“ и упутили корисника на смештај.

Дистрибуција облика злостављања

Дистрибуција облика злостављања којима су жене, смештене у „Сигурну женску кућу“, биле изложене је следећа: 56% корисница је доживело доминантно физичко злостављање, 29% корисница је доживело доминантно психолошко злостављање, 1% корисница је доживело доминантно насиље прогањањем, а 14% корисница доминантно сексуално злостављање. Психолошко злостављање је присутно и уз друге облике насиља који су код одређених случајева доминантни.

Дистрибуција корисника према узрасту и полу

Од укупног броја деце која су примљена током 2022. године, 41 (95%) дете је млађе до 14 година, док је 24 (56%) деце узраста млађег од 5 година. У старосној категорији младих корисника (18-26 година старости) било је девет корисника (11% од укупног броја корисника), док је највећи број корисница у старосној категорији одраслих (од 26 до 64 године) и то 30 корисница (36%). Једна корисница је била у старосној категорији старијих лица (преко 65 година старости). Дистрибуција корисника по полу показује да је 61 (73%) корисница женског пола, док је 23 (27%) корисника мушког пола (сви старости до 18 година, а у складу са правилником прихватилишта да мушка лица старија од 18 година нису корисници услуге).

Образовна структура корисника

Кориснице „Сигурне женске куће“, у току 2022. године, су биле следеће образовне структуре: непотпуна основна школа – 7%, основна школа – 26%, III степен средње школе – 22%, IV степен средње школе – 33%; VI степен (виша школа) – 8%, VII степен (висока школа) – 4%. Највећи број корисница је средњошколског или нижег образовног нивоа.

Власнички статус корисница

Кориснице „Сигурне женске куће“, током 2022. године, су следећег власничког статуса: поседују имовину – 20% (лично власништво или сувласништво са партнером); не поседују имовину – 73%; нису дале податке – 7%. Запажамо да, од корисница које су дале податке о свом имовном стању, највећи број корисница не поседује имовину у власништву.

Запослење корисница

При пријему у „Сигурну женску кућу“, током 2022. године, запослење је имало 30% жена радећи на пријављеним или непријављеним пословима, док 68% корисница није било запослено, 2% корисница „Сигурне женске куће“ су особе у пензији.

Што се тиче дужине боравка, 70% корисника је боравило у Прихватилишту у трајању до 30 дана.

Од укупног броја корисника, 17% одраслих корисника и 7% малолетних корисника је имало дијагностиковано психијатријско обољење. „Сигурна женска кућа“ није приступачна за особе са физичким инвалидитетом које користе колица и постизање приступачности је један од кључних циљева у 2023. години.

Током 2022. године запажа се пораст броја корисника који су доживели физичко и сексуално насиље. За сваку корисницу се по пријему вршила процена ризика уз помоћ Марак листе за препознавање и процену ризика у ситуацији насиља, а свакодневним саветодавним разговорима прикупљају се нове информације и прати ризик од потенцијалне ескалације насиља према корисници, деци или другим члановима породице.

За децу која нису била уписана у вртић и у школу стручни радници „Сигурне женске куће“ су предузели све потребне процедуре и поступке како би их уписали у предшколску установу и школу. Иако формално уписан у образовну установу, велики број деце школског узраста нема адекватну подршку и надзор родитеља у контексту школовања.

Економска зависност, незапосленост, непостојање имовине, у значајној мери отежавају процес изласка из насиља. Искуства током 2022. године, као и претходних година, показују да се судски поступак за поделу имовине и подршка жртви насиља у том поступку не препознају у довољној мери као значајни, већ се пажња усмерава на судске поступке који се тичу насиља и жена у поступку за поделу имовине нема никакву правну подршку.

Од укупног броја корисница које нису биле запослене, а радно су способне, током 2022. године, запослене су четири кориснице док су боравиле у Прихватилишту. Може се закључити да је потребно континуирано сарађивати са Националном службом за запошљавање и тражити нове моделе економског оснаживања корисница. Мотивисаност корисница „Сигурне женске куће“ за запослењем и поред напора у том правцу уложених од стране стручних радника већином није на очекиваном нивоу, те се ниска мотивисаност корисница свакако може разумети као последица трауматских искустава које су доживеле, бригом која се односи на будућност и исходе судских поступака и која оптерећује кориснице током боравка у „Сигурној женској кући“.

Од укупног броја жена које су, током 2022. године, биле смештене у „Сигурну женску кућу“, 79% је имало изречене хитне мере у односу на починиоца, а за 76% корисница су хитне мере и продужене.

Након боравка у „Сигурној женској кући“, односно проласка кроз стручни процес оснаживања и подршке, 66% корисница се нису вратиле и наставиле живот са починиоцем насиља, већ су живот организовале без изложености насиљу (живе као подстанари, живе код родитеља, живе заједно са другом корисницом прихватилишта, и слично).

Напомена о практичном раду службе

За све кориснике спровођене су активности здравствене заштите у складу са њиховим потребама у смислу организовања лекарског прегледа, одвожења код лекара, пратње приликом прегледа, обезбеђивања терапије. За све кориснике су обезбеђени бесплатни лекови на основу уговора Центра за социјални рад и апотеке „Центар“. Такође, корисницима женског пола су обезбеђени бесплатни гинеколошки прегледи и анализе у приватној поликлиници „Вејновић“.

Свакодневно се у „Сигурној женској кући“ спроводе активности психо-социјалне подршке и у зависности од капацитета, степена трауматизованости и мотивације корисника, спроводи се индивидуално саветовање у правцу оснаживања, препознавања значаја изласка из насиља, стицања вештина за самостално доношење одлука, подизање нивоа самопоштовања и самопоуздања.

Са децом корисница се свакодневно организују индивидуалне и групне саветодавне, едукативне и забавно-рекреативне активности у просторијама Прихватилишта, као и ван њега, када су испуњени безбедносни услови.

У циљу добијања правних савета и помоћи, кориснице су упућиване у канцеларију за пријем захтева за примену Закона о бесплатној правној помоћи. Такође, кориснице „Сигурне женске куће“ су користиле правну помоћ у оквиру Бироа за пружање правне помоћи Града. Група од седам адвоката, чланова и чланица Адвокатске коморе Војводине, које раде у Новом Саду, самоиницијативно се јавила „Сигурној женској кући“ са циљем пружања бесплатне правне помоћи и заступања на суду корисница. Сарадња са њима је успешно реализована.

На објекту Прихватилишта су вршене редовне текуће поправке, већих проблема и потреба за радовима није било.

У циљу унапређења заштите корисника током боравка у „Сигурној женској кући“, као и унапређења сарадње, одржано је четири састанка са представницима Полицијске управе у Новом Саду – два са руководиоцем Групе за сузбијање малолетничке делинквенције и насиља у породици и два са командиром ПИ Петроварадин.

У циљу унапређења примене Закона о спречавању насиља у породици одржано је четири састанка са представницима Основног и Вишег јавног тужилаштва, Полицијске управе, Вишег суда и невладиних организација.

У циљу унапређења приоритетног пријема корисника у амбуланте Дома здравља „Нови Сад“ током њиховог боравка у Прихватилишту (други здравствени

проблеми, након пријаве насиља) одржан је састанак са заменицом директора и групом од 50 лекара и медицинских сестара Дома здравља.

У циљу унапређења правне помоћи и заступања, одржана су два састанка са групама адвоката који бесплатно заступају кориснике „Сигурне женске куће“.

У циљу унапређења запошљавања и економског оснаживања корисница, одржана су три састанка са чланом Градског већа за привреду и постигнут је усмени споразум о механизму ефикаснијег запошљавања жена, жртава насиља. У току је припрема формализације наведеног договора.

Током године није било напретка у процесу добијања лиценце за Прихватилиште зато што и даље није испуњен услов из члана 59. Правилника о ближим условима и стандардима за пружање услуга социјалне заштите који је прописало Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања („Службени гласник РС”, бр. 42/2013, 89/2018 и 73/2019). Други услови за добијање лиценце су испуњени. Према наведеном члану 59. потребно је да прихватилиште капацитета 20 корисника има седам стручних радника и три сарадника непосредно ангажованих у раду са корисницима смештаја. Тренутно у „Сигурној женској кући“ послове обавља четири стручна радника (од којих један обавља и послове руковођења) и један сарадник.

Како би се унапредили услови смештаја и боравка корисника у „Сигурној женској кући“ обновљен је намештај у дневној соби и на спрату Прихватилишта и у континуитету се током године, према потребама, обнављао намештај у собама за смештај корисника и електрични уређаји.

У циљу уштеде електричне енергије постављени су соларни панели на крову Прихватилишта према донацији Министарства рударства и енергетике. У истом циљу, у току је постављање лед осветљења у свим просторијама.

Рад „Сигурне женске куће“ у потпуности је подржан средствима Града Новог Сада. Истовремено, значајну улогу у раду „Сигурне женске куће“ и побољшању услова за боравак жена и деце имају донатори – бројна физичка и правна лица са којима се успостављају и одржавају контакти, организује потписивање уговора о донацији и сам процес преузимања донација.

Од стране запослених у „Сигурној женској кући“ организована су два стручна скупа – обука за стручне раднике и трибина, оба регистрована код Коморе социјалне заштите Србије.

Излагани су радови на конференцијама Покрајинског заштитника грађана – омбудсмана и на стручном скупу „Октобарски сусрети у социјалној заштити“. Одржана су предавања на Филозофском факултету и Факултету за спорт и психологију „ТИМС“. Узето је учешће у снимању едукативног видеа уз подршку амбасаде САД са циљем истицања значаја пријављивања насиља. Реализовано је активно учешће у обележавању Светског дана борбе против трговине људима и Европског дана борбе против трговине људима.

У периоду од 1. јуна до 30. новембра уз подршку Покрајинског секретаријата за социјалну политику, демографију и равноправност полова реализован се пројекат под називом „Подршка након Сигурне женске куће“ који је намењен групном раду са жртвама насиља након изласка из „Сигурне женске куће“ у циљу пружања психолошке подршке.

Реализовано је 16 појединачних гостовања у медијима за следеће медије/портале: РТВ, Новосадска ТВ, Балканска истраживачка мрежа Србије, РТВ, „ Панон“, Суботица, Независно друштво новинара Војводине, ТВ К1, Војвођански истраживачко-аналитички центар, Балкан алцазира, НС уживо портал и портал „Storyteller“.

5.9. СЛУЖБА ЗА ЕКОНОМСКО-ТЕХНИЧКЕ ПОСЛОВЕ

Према Правилнику о организацији, нормативима и стандардима рада Центра за социјални рад Града Новог Сада, односно Статутом Центра, основана је Служба за економско-техничке послове.

Служба за економско-техничке послове обавља послове који су у функцији стварања услова за обављање делатности Центра и функцији подршке стручном раду.

Подршка стручном раду се реализује директним ангажовањем запослених у Служби за економско-техничке послове и кроз реализацију плана набавке добара.

У Служби је запослено 20 радника и то следећих профила: руководилац, телефониста-портир, возач-курир, вешерка, спремачица, радник обезбеђења-портир, главни кувар и кувар, магационер, помоћни радник у кухињи-сервирка помоћна радница –спремачица.

5.10. ИЗВЕШТАЈ ДИРЕКТОРА

У оквиру Програма рада Центра за социјални рад Града Новог Сада за 2022.год. предвиђене су следеће активности директора установе:

- Континуирано праћење промена закона, прописа и других аката, који директно дефинишу основну делатност Центра, као и усаглашавање аката Центра, кадровске структуре, организације стручног рада и др. са законским променама, са циљем даљег праћења реализације реформе у социјалној заштити.
  - У оквиру ове области активности донешен је и усвојен нови Статаут Центра за социјални рад;
  - Израђена је нова систематизација у погледу кадровске структуре а у складу са Уредбом и Каталогом радних места. Реформисана је основна систематизација и у исту је увршћена систематизација две нове услуге које су у јануару 2022.год. постале делатност Центра за социјални рад-Свратиште за децу и Прихватилиште за децу и младе у скитњи, стању потребе и другим кризним ситуацијама.
- Очување и унапређење постигнутог степена развоја Центра у реализацији реформских циљева и задатака - Учествовање на стручним скуповима, округлим столовима, састанцима са партнерским институцијама-Полицијом, Тужилаштвом, Судом. У оквиру ових програмских активности, директор Центра за социјални рад који је одговоран за развој, имиџ и

- праћење свих реформских токова учествовала сам на следећим округлим столовима и конференцијама:
- Одговорност према грађанима - Национална конференција (24-25.02.2022.г.);
  - Едукација запослених у јавном сектору (Јавне набавке, злоупотреба боловања, права и одговорности запослених у социјалној заштити...итд.)
  - Консултативни састанак са Покрајинским заводом - стратешки план услуга (02.03.2022.г.);
  - Међународна конференција - Сиромаштво, социјална искљученост, бескућништво - стратегија, превенција и реаговање (15.03.2022.г.);
  - Скупштина удружења за подршку деце ФИЦЕ Србије (14.04.2022.г.);
  - Међународна конференција - Сагрегација и инклузија - заједнички став (27.04.2022.);
  - Округли сто са директорима и стручним радницима Центара за социјални рад са територије Средњобанатског, Сремског и Јужнобачког округа и Центром за породични смештај и усвојење - побољшање сарадње (11.05.2022.г.);
  - Међународна конференција о делатности социјалне заштите у Врњачкој Бањи –с усрети запослених у социјалној заштити (15-18.05.2022.г.);
  - Национална конференција у Крагујевци (27.05.2022.г.);
  - Конференција са Комором социјалне заштите - Иззови деинституционализације и развој услуга у социјалној заштити (27-28.06.2022.г.);
  - Међународна конференција - Брак и сексуалност, од традиције до постмодерне (21.09.2022.г.);
  - Обука: Клиничка и форензичка процена (23-24.09.2022.г.)
  - Презентовање и представљање Центра за социјални рад Града Новог Сада - предности и недостатци када су услуге у оквиру центра или ван њега;
  - Учествовање на 27. октобарским сусретима у социјалној заштити
  - Студијска посета Дугаве - центар за пружање услуга у заједници, Загреб (22.03.2022.г.);
  - Студијска посета колега из Македоније
  - Студијска посета колега из Сарајева - Саветовалиште за брак и породицу
- Сем наведених конференција, обука, едукација, округлих столова одржан је већи број радних састанака са Полицијском управом, Тужилаштвом, Градском управом, Градском кућом, Покрајинским секретаријатом: инспекцијом и стручним надзором, Покрајинским и Републичким заводом. У периоду од 18. новембра до 30. јануара учествовала сам по налогу министарства на обукама за примену новог софтверског решења писарнице и стручног рада - СОЗИС, као један од едукатора и са стручним тимом одржала обуке за 17000 радника у систему социјалне заштите.
- Подизање квалитета рада Центра и ефикасности у пружању потребних облика мера и услуга корисницима социјалне заштите. Овде пре свега мислим на развијање нових алтернатива и могућности, нових облика заштите, бољу мултисекторску сарадњу и повезивање са организацијама цивилног друштва.

-У сарадњи са Градском управом у погледу развијања постојећих и доношења нових услуга Центар за социјални рад реализује неколико програма унапређења и то: 1.Радна активација за кориснике услуга социјалне заштите; 2.Центар за бескућнике и бескућнице;3.Програм подстицајног родитељства; 4.Сервис подршке деци и младима са психолошким и психијатријским тешкоћама и њиховим породицама; 5. Психосоцијална подршка деци чији су родитељи у поступку развода; 6. Програм: „ Буди дете ненасилник“-подршка у ресоцијализацији кривично неодговорној деци која су у ризику од развоја поремећаја у понашању.

У сарадњи са Покрајинским секретаријатом за социјалну политику, демографију и равноправност полова, Центар реализује пројекте којим се омогућују нови облици заштите и боља мултисекторска сарадња: Одобрени пројекти којим се то постиже су следећи: „ Ја нисам никад, а волео бих“- подршка деци и родитељима из маргинализованих група; Едукација ученика и стручних радника о могућим начинима учествовања у сизбијању малолетничке делинквенције; Стоп насиљу- превенција злостављања деце, „Подршка након Сигурне женске куће“-намењена групном раду са жртвама насиља.

- Рад на унапређењу доступности услуга, кроз координацију активности са другим службама и организацијама, информисањем грађана путем средстава јавног информисања, јавних предавања, презентација, памфлета и на други начин о програмима, правима и услугама које Центар пружа и о другим правима и обавезама које им по закону припадају.
  - Израђен је информатор Центра за социјални рад, модернизован и ревидиран сајт Центра, активности центра се редовно ажурирају и приказују на сајту. Сарадња са медијима и информисање о делатности и раду центра у складу са законом и након прибављене сагласности надлежних институција.
- Иницирање и развијање превентивних програма који доприносе задовољавању индивидуалних и заједничких потреба грађана и спречавању и сузбијању социјалних проблема у локалној заједници. Под тим првенствено подразумевам јачање Центра да одговори на потребе младих, кроз поновно активирање „Клуба 08“, јачање сарадње са другим установама и организацијама које имају превентивне програме за младе као и укључивање свих оних институција које раде са младима у креирању заједничких програма којима би се унапредили потенцијали и могућности младих. Такође је потребно одговорити на потребе старих лица чији су проблеми врло комплексни и градити мостове са свим институцијама и удружењима који им пружају подршку.
  - У оквиру ових активности као директор центра потписала сам протокол о сарадњи са удружењима за младе, првенствено ОПЕНС-ом, Саветовалиштем за младе, Новосадским хуманитарним центром и др.
  - Клуб 08 је поново активиран;
  - У погледу старих лица центар је кроз програме унапређења узео у обзир њихове потребе - Основан центар за бескућнике и бескућнице, предложено у развојном плану Града за период од 2023.г до 2030.г.

оснивање Дневног центра за дементне особе при Центру за социјални рад.

- Побољшање квалитета рада кроз подршку стручном раднику, путем праћења уједначености у раду и оптерећења радника, омогућавањем едуковања из области које су битне за даљи напредак и компетенцију стручних радника. Рад на унапређењу сарадничких односа, проходности информација, побољшању комуникације на свим нивоима. Такође је битно развијати стратегије и процедуре за повећање безбедности запослених.
  - У оквиру ових активности као директор у сарадњи са координатором за стручну подршку радницима организовала сам тим билдинг за запослене који је прошло 50 учесника у три нивоа, а циљ је био санирање сагоревања, адекватне стратегије за савладавање стреса и побољшање међусобне сарадње међу колегама, јачање тимског духа и сарадничког односа;
  - У погледу одржаних едукација, округлих столова, конференција, обука организовано је укупно 94 акредитованих програма и 33 програма који су у поступку акредитације или су фокус групе, јавне расправе, трибине, округли столови.
  - Стручни радници Службе за заштиту деце и младих су учествовали 157 пута на обукама, конференцијама, стручним скуповима, стручни радници Службе за заштиту одраслих и старих - 79 пута, стручни радници из Службе за управно-правне послове - 208 пута, стручни радници „Сигурне дечије куће“ – осам пута, стручни радници из Свратишта за децу улице – 45 пута, стручни радници „Сигурне женске куће“ - 23 пута, стручни радници Интерног тима за спречавање насиља у породици – 65 пута, стручни радници Саветовалишта за брак и породицу -18 пута, Одељење Центра за социјални рад Беоцин – 46 пута. У просеку сваки запослени је учествовао на пет обука и за годину дана и имао могућност да оствари најмање трећину бодова потребних за обнову лиценце.
  - У погледу безбедности радника активно је рађено на доношењу правилника о безбедности радника. Усвојен је Правилник о поступању у ризичним ситуацијама по службена лица и друге запослене у Центру за социјални рад Града Новог Сада
  - Усвојен Правилник о електронској евиденцији и контроли радног времена
- Унапређење квалитета постојећих услуга кроз боље унутрашње планирање. Оно ће бити усмерено ка креирању организацијских, кадровских, методолошких промена како би се рад у Центру учинио функционалнијим, економичнијим, квалитетнијим и доступнијим са становишта потреба корисника. Такође је важно ставити нагласак на праћење-евалуацију квалитета услуга кроз побољшање процедуралних, садржински и организационих аспеката у методологији праћења.
  - У погледу креирања кадровских , организацијских промена затекла сам доста неповољну ситуацију у Центру за социјални рад за коју сматрам да је настала као резултат доношења неадекватних одлука што је и потврдио

налаз покрајинске инспекције. Наиме један број радника у услугама био је ангажован са неодговарајућом струком, на повећаном обиму посла такође су били запослени радници са неодговарајућом струком и потребом центра. Требао је огроман рад на исправљању ових пропуста који су нанели велику штету у функционсању Центра. Сем овог, број радника запослених у Центру није довољан, односно по систематизацији недостаје 16 запослених по постојећој систематизацији Министарства. Као директор, редовно, сваки месец се обраћам Министарству за постојећи проблем и сагласот за нова запошљавања. Радницима који су више година радили на одређено обезбеђена је сталност и тиме решена нека кадровска питања. Такође се обраћам Грдаској кући да нам обезбеди сталност 17 радних места која су постојећа у систематизацији али се финансирају на одређено.

- Активан рад на доношењу правилника и процедура. Донешене су нове процедуре: о раду „Сигурне женске куће“, о реализацији контаката у контролисаним условима; Процедуре о архивирању предмета; Процедуре о активном и пасивном дежурству. Као директор са стручним тимом, активно сам учествовала и предлагала измене постојећих правилника о услугама. Донешено је седам нових правилника о услугама у сарадњи са Градском управом: Правилник о цени услуге „Дневног боравка за децу и младе из породица у ризику“, Правилник о цени услуге „Сигурне дечије куће“, Правилник о цени услуге „Заштићено становање“, Правилник о цени услуге „Сигурне женске куће“, Правилник о цени услуге Свратиште за децу улице, Правилник о цени услуге Прихватилиште за децу и младе у скитњи, стању потребе и различитим кризним ситуацијама, Правилник о цени услуге Световалишта за брак и породицу.

- Планирана су већа инвестициона улагања у погледу простора, опреме и изградње објеката којим би се омогућило унапређење и развијање постојећих услуга, а и креирање нових. Као директор Центра за социјални рад са стручним тимом, била сам активно укључена у програмско, структурно, просторно планирање изградње нових објеката Центра за социјални рад, чија се реализација планира у наредном периоду.
- Побољшање услова рада у оквиру Центра, у смислу боље искоришћеност простора. Адаптација просторија у којима постоји нефункционална искоришћеност, а тиме би се омогућила боља кадровска расподела. Наиме, омогућило би се и стручном раднику да у бољим условима пружа услуге кориснику. У протеклом периоду рађено је на енергетским санацијама објекта 13. Такође су реализовани радови у објекту 15 санација зидова, подова ради побољшања услова. Сигурна дечија кућа и Дневни боравак су реновиран и опремљени.
- Организовање конференција и стручних скупова. Центар је организовао и био домаћин различитих конференција и стручних скупова. У два наврата у Центру су организоване обуке за вођење случаја у сарадњи са Покрајинским заводом. У сарадњи са Центром за породични смештај и усвојење у Центру за социјални рад се редовно организују отворена врата хранитељства. Сем ових едукација центар је био домаћин у великом броју обука из области социјалне заштите.

- Центар је обележио рођендан 30. септембра и том приликом је представљен рад центра кроз филм који је сада доступан на сајту.
- Као директор центра на првом месту се залажем за квалитет рада, услове рада и пружање услуга, права и мера корисницима, што имплицира да је битна стручност, посвећеност, подршка помагачима. Аспекти управљања којима на првом месту придајем значај јесу подршка, планирање организовање, делегирање и руковођење. Редовно учествујем у стручној подршци колегама и разматрању које активности треба предузети у раду на предмету, мониторингу рада на предмету. Пратим процес рада и потешкоће са којим се запослени сусрећу кроз редовне колегијуме и мини састанке руководиоца служби.
- Контролишем реализацију финансијских трансфера и извршења.

У току 2022. године, у Центру за социјални рад Града Новог Сада са Одељењима у Беочину и Сремским Карловцима, евидентирано је укупно 26.564 корисника.

Укупан број евидентираних права, мера, услуга и стручних поступака, у току 2022. године, у Центру за социјални рад Града Новог Сада са Одељењима у Беочину и Сремским Карловцима, износи – 52.873.

ДИРЕКТОР

Јелена Зорић